
5. fejezet

Az egyház és a sákramentumok

5.1. Az egyház

A Szentírás olyan gyakran beszél az egyházzól, hogy az erről szóló tanításának vizsgálata a teológia tudományának külön ágát képezi. Számos újszövetségi könyv középpontjában az egyház áll. A Cselekedetek könyve az újszövetségi egyház összegyűjtéséről számol be; az 1. Korinthusi levél leginkább Isten egyháza iránt érzett hűségéről beszél (1:9); az Efézusi levél témája az egyház mint Krisztus teste (1:22–23; 5:30–32); a Kolosséi levél azt a dicsőséges igazságot emeli ki, hogy Krisztus az egyház Feje (1:18; 2:10); a Timóteushoz írt 1. levél arra tanít minket, hogy miként viselkedjünk helyesen az egyházban (3:15); a Titushoz írt levél pedig az egyház jó rendjét hirdeti (1:5). Az egyházatant tehát nem szabad elhanyagolni, afelett nem szabad átlépni. Ma mégis kevesen vannak, akik tudják, mit tanít a Biblia az egyházzól, vagy értik, miért olyan fontos az egyház.

Az egyházként fordított görög szó jelentése: *kihívottak*. Az egyház a szó legnemezebb értelmében az üdvözültekre és csakis rájuk vonatkozik. Ez a név arra utal, hogy azok az egyház valódi tagjai, akiket Isten „a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el” (1Pt 2:9). Arra is emlékeztet, hogy kegyelemből vannak ott az egyházban. Nem saját döntésük vagy cselekedeteik révén, hanem Isten *hívása* alapján lettek tagok.

Az egyház tagjainak *kihívottsága* nemcsak azt jelenti, hogy Isten megmentette őket a bűnből (*sötétségből* hívatlak el), hanem utal a világtól és annak istentelenségétől való lelki elkülönülésre is (2Kor 6:14–18). Az *egyház* névből következik tehát az egyháztagok szentsége és engedelmessége is. Egy olyan egyház, amelynek tagjai nem szentek, nem érdemli meg az *egyház* nevet.

A szentség alapvető fontosságú az egyház létezéséhez. Tagjai szentségre hívatlak el és választattak ki (Ef 1:4), erre váltattak meg (Kol 1:21–22). Az egyház szentsége fontos, mert összefügg Istennek az egyházzal kapcsolatos céljával. Az egyház létezésének célja Isten dicsősége (Ef 1:6, 12). Ez a cél az egyház és tagjai szentségében valósul meg. Egy szentségtelen egyház, amelynek *tagjai* nem szentek, nem képes Istent dicsőíteni, és nem is tesz így. Az egyház szentségében leginkább Isten dicsősége ragyog fel.

Ma az egyház szégyene és gyalázata, hogy annak tagjai nem úgy élnek, mint a *kihívottak*. Ha az egyház semmiben nem különbözik a világtól tanításában, tagjainak életmódjában, valamint gyakorlataiban, akkor bizonyágtétele hatástalan lesz. Az egyház dicsősége, illetve az elveszett világ felé való bizonyágtételének dicsősége abban rejlik, hogy *kihívott, elkülönített és szent* – különbözik a gonosz világtól.

Könyörögjünk tehát, hogy Krisztus egyházának minden tagja legyen szent és feddhetetlen őelőtte „*kegyelme dicsőségének magasztalására*” (Ef 1:4, 6)! Csak így virágozhat az egyház bizonyágtétele és munkája.

5.2. Test és gyülekezet

Amikor a Biblia az egyházzal beszél, nem mindig ugyanabban az értelemben használja az *egyház* szót. Sosem azt az épületet nevezi meg így, ahol egy gyülekezet összegyűlik. Ehelyett vagy a helyi gyülekezetéről beszél (1Kor 1:2; Jel 2:1, 8, 12), vagy a választottak és a történelem során üdvözültek által alkotott testről (Ef 1:23).

Több módon is megfogalmazhatjuk, hogy miben különbözik az egyház mint *Krisztus teste* és az egyház mint *helyi gyülekezet*. Amikor az egyházzal helyi gyülekezetként beszélünk, akkor néha *intézményes egyháznak* vagy *látható egyháznak* hívjuk, mert a világban látható, intézményes formában jelenik meg. A megváltottak által alkotott testet néha az *egyház szervezetének* vagy *láthatatlan egyháznak* nevezzük, mivel Krisztusban él (a *szervezet* egy élő teremtmény), valamint lelki és láthatatlan (nem tudjuk meghatározni a határait).

Az egyház mint test kizárólag Isten választott és megváltott népét foglalja magában (1Pt 2:9), míg a helyi gyülekezetekben mindig vannak képmutatók (Jel 2:14–15; 3:17–18). Az egyházhoz mint testhez hozzátartoznak azok, akik már meghaltak és akik most élnek csakúgy, mint a Krisztusban kiválasztott emberek, akik még nem születtek meg, vagy még nem jutottak üdvösségre. Az egyház mint gyülekezet csak azokat foglalja magában, akik a történelem egy bizonyos időszakában a földön vannak.

Fontos különbséget tenni a gyülekezet és a test között. Miközben sok gyülekezet van (Jel 2–3), Krisztusnak csak *egyetlenegy* teste van (1Kor 12:12). Ennek a testnek nem árthatnak az ellenségei, és azt nem pusztíthatják el (Mt 16:18), viszont az egyes gyülekezetekkel mindez megtörténhet, és gyakran meg is történik (1Kor 1:11; Jel 3:1, 16). Krisztus egyházként egy helyi gyülekezet el is veszítheti helyét a gyertyatartók közül (Jel 2:5). Nem szabad tehát elfelejtkeznünk az egyház ezen két értelme közti különbségről, nehogy összezavarodjunk.

Az egyháztagsággal kapcsolatban is fontos a test és a gyülekezet közti különbség. A *mi* kötelességünk csatlakozni a látható egyházhoz, azaz egy helyi gyülekezethez (Zsid 10:25), mindazonáltal *Isten* az, aki a kiválasztás és a Golgota vére által Krisztus testéhez csatol bennünket (Kol 1:12–14). Mindamelllett, hogy az *egyház* szónak megkülönböztethető ez a két jelentése, mégis átfedésben vannak egymással. Krisztus testének

egy része az, amely megtalálható a helyi gyülekezetekben, és csak azért nevezhetjük a helyi gyülekezetet egyháznak, mert Krisztus testének egy része van ott.

Azt tanítjuk, hogy az egyház a szó valódi értelmében *kizárólag* az üdvözültek teste és közössége. A Szentírás helyesen nevezi *egyháznak* az egyes gyülekezeteket, mert a megváltottak *vannak* ott. Az ószövetségi népet is azért hívták Izráelnek, mert jelen volt benne a valódi Izráel (Rm 2:28–29; 9:6; Gal 3:29).

Tanuljunk meg a Szentírás tanítását az egyházzól, hogy szeressük és becsüljük az egyházat: Krisztus testeként és az intézményes formájában is!

5.3. Az egyház nevei

A Szentírásban az egyház sok különféle névvel találkozhatunk. Ezek a nevek ahhoz a kijelentéshez tartoznak, amelyet Isten az egyházzól adott nekünk. Mindegyik név valami fontosat árul el az egyházzól. Amint korábban láttuk, az *egyház* név azt jelenti, hogy *kihívottak*. Ez Isten szavára és munkájára utal, amely által népét a sötétségből csodálatos világosságra hívja el, és különös (egyedi) néppé formálja őket (1Pt 2:9). Nem meglepő, hogy az *egyház* név fordul elő a leggyakrabban. Azt mutatja meg, hogy az egyház létezése és boldogsága Isten elhívásának és szuverén kegyelmének eredménye.

Ezt az egyházat a Biblia *Krisztus testének* is nevezi (1Kor 12:12–27). Ez a név Krisztusnak, az egyház Fejének a dicsőségére, az egyház Krisztussal való élő egységére, valamint az egyház tagjainak egymással való kapcsolatára emlékeztet minket. A testben a keresztyének egymás tagjai és Krisztus tagjai is. A *Krisztus teste* kifejezést különösen az Efézusi és a Kolosséi levél használja, bár kicsit eltérő hangsúllyal. Az Efézusban maga az egyház és annak Krisztusban való dicsősége, a Kolossében pedig Krisztus mint az egyház dicsőséges Feje áll a középpontban.

A Szentírás az egyházat *szőlőhöz* (Jn 15:1–6) vagy *fához* (Rm 11:16–24) is hasonlítja. Ezt a hasonlatot az Ószövetségben is megtaláljuk (Zsolt 80:9; Ézs 5:1–7), ami azt bizonyítja, hogy Izráel és az egyház egy. Ez a hasonlat szintén Krisztus és egyháza szoros kapcsolatát és egységét, valamint az egyház Krisztustól való teljes függőségét mutatja meg. Ő a szőlőtő, mi pedig a szőlővesszők.

Kicsit más az *Isten temploma* (1Kor 3:16–17; 2Kor 6:16; Ef 2:20–21) vagy az *Isten háza* elnevezés (1Tim 3:15; Zsid 3:6; 1Pt 2:4–9). Figyeljük meg, hogy Isten háza nem az épület, ahol az egyház összegyülekezik, hanem *maga az egyház*, a hívők által alkotott test. Amikor az Ige az egyházat egy épülethez, például egy templomhoz hasonlítja, akkor annak szépségére, rendezettségére és egységére emlékeztet minket. Ebben a lelki épületben minden tagnak megvan a maga helye. Ez a *test* szóval együtt az egyház

változatosságára is emlékeztet minket, hiszen minden tag más, és mindegyiküknek más helye van (1Kor 12), miközben mindnyájan egyetlen, Istenhez tartozó lelki épületet alkotnak.

A *templom*, *ház* és *épület* nevek főként azt az áldott igazságot emelik ki, hogy az egyház az a hely, ahol Isten az ő népével lakik. Egy fedél alatt él velük, mint egy családdal, mégpedig Krisztus, a Fejük által. Isten és az ő népe itt közösségben van egymással, így őrzi meg velük kötött szövetségét, és így áldja meg őket örökre.

5.4. Az egyház további nevei

Amint megjegyeztük, a Szentírás sok különböző nevet és kifejezést használ az egyházra, hogy megtanítsa nekünk, micsoda az egyház, és segítsen nekünk azt szeretni. E nevek és kifejezések száma megmutatja, hogy milyen fontos az egyház Isten szemében, és milyen fontosnak kell annak lennie számunkra is.

A Zsidók 12:22–24 számtalan nevet sorol fel. Itt az egyházat így nevezi az Ige: *Sion hegye, az élő Istennek városa, a mennyei Jeruzsálem és az elsőszülöttek serege és egyháza, akik be vannak írva a mennyben*. Az egyház az Újszövetség *szent nemzete* is (1Pt 2:9). Ebből megtudjuk, hogy Izráel és az egyház egy. Izráel az Ószövetség egyháza, az egyház pedig az Újszövetség Izráelje. Azok a nevek, amelyek Izráel fővárosát jellemzik – amelyet Isten magának választott, és ahol a templomban felállította hajlékát (Zsolt 68:17; 132:13–14) –, megegyeznek az Újszövetségben az egyházra használt nevekkel. Ez igaz a Jelenések 21-re is, ahol egy angyal megmutatja Jánosnak *Isten városát, az új Jeruzsálemet, és azt a menyasszonynak, a Bárány feleségének* nevezi (a 9. verstől, vö. Ef 5:32). Bizonyítékok sokasága áll előttünk. Az egyház a szőlő (vö. Jn 15:1–6; Zsolt 80:9kk), Isten temploma és háza (Ef 2:20–22; 1Tim 3:15), a Sion hegye, Jeruzsálem és az élő Isten városa. Mindennek nem szabad kétséget hagynia bennünk afelől, hogy az újszövetségi egyház mindaz, ami Izráel volt az Ószövetségben.

Mielőtt azonban részletesebben szólunk erről, hadd emeljük ki e nevek jelentőségét. Az egyház városként, nemzetként vagy királyságként való jellemzése azt árulja el nekünk, hogy ez egy lelki közösség saját királlyal, törvényekkel, szokásokkal és nyelvvél. Az egyház tagjai egy királyság alattvalói az állampolgárok minden jogával és kiváltságával együtt. Ebben a királyságban a királyok Királya jól kormányozza őket, és védelmezi őket ellenségeiktől.

Az egyház azonban egy *lelki* királyság, nemzet, város volt, és most is az. Az egyház falai a szabadulás, kapui a dicsőség (Ézs 60:18), *kulcsai* az evangélium hirdetése és

a keresztyén egyházfegyelem gyakorlása (Mt 16:19; 18:15–20), alapja pedig az apostoli és prófétai tanítás: nem kevesebb, mint maga Isten Igéje (Ef 2:20–22; Jel 21:14).

Az egyházat úgy is jellemzi az Ige, hogy *Sion* hegyének erőssége. Ez azt mutatja meg számunkra, hogy az egyház Királyának uralma alatt legyőzhetetlenül erős (Zsolt 48:13–15). Hogyan is lehetne másként ilyen falakkal, kapukkal, alapokkal és kulcsokkal? Nem csoda, hogy a pokol kapui sem vehetnek rajta diadalmat (Mt 16:18).

Mindezt azonban csak hit által láthatjuk. A világ szemében az egyház kicsiny és megvetett maradék, kicsiny nyáj (Lk 12:32), kunyhó a szőlőben, kaliba az uborkaföldön, megostromlott város (Ézs 1:8). Egyedül hit által látható, hogy az egyház *„kedves, mint Jeruzsálem, rettenetes, mint a zászlós tábor”* (Én 6:1, 7). Tehát hit által kerüljük meg Siont, számláljuk meg a tornyait, nézzük meg jól a sáncait, járjuk be a palotáit! Mindig nyilvánvaló lesz, hogy Isten annak Istene (Zsolt 48:13–15).

5.5. Az egyház és Izráel

Bemutattunk sok bibliai nevet és leírást, amelyek bizonyítják, hogy az egyház és Izráel ugyanaz. Az egyház a Sion hegye, Isten városa, a mennyei és szent Jeruzsálem (Zsid 12:22–24; Jel 21:9–10), a szent nemzet (1Pt 2:9), a szőlő (Jn 15:1–6; Zsolt 80:9), és Isten menyasszonya (Ef 5:31–32; Jel 21:9–10). Az egyház minden, ami Izráel volt az Ószövetségben. Az egyház és Izráel azonosságát megerősíti az is, hogy Izráelt a Cselekedetek 7:38 a pusztában lévő *gyülekezetnek* (*egyháznak*) nevezi.

Hasonlóképpen a Biblia igaz Izráelként, igazi zsidókként azonosítja Isten minden nemzetből való választottait (Rm 2:28–29; 9:8; Gal 3:29; Fil 3:3). Valóban, az Újszövetség lelki tartalommal tölti meg, és az egyházra alkalmazza a Szentírás azon próféciáit, amelyek látszólag a nemzeti Izráelre vonatkoznak (vö. Hós 1:10 és beteljesülése a Rm 9:24–26-ban, ill. Ám 9:11–15 és beteljesülése a Csel 15:13–17-ben).

A fentiek kulcsfontosságúak az egyháztanra nézve. Csak ebben a megvilágításban szól *az egyháznak* az Ószövetség történelmével, figyelmeztetéseivel és ígéreteivel együtt. Ha az ószövetségi Írások csak egy olyan népre vonatkoznak, amely nem azonos az egyházzal, akkor az Ószövetségnek ma *semmilyen* mondanivalója nincs számunkra. Az Ószövetség akkor legfeljebb a kíváncsiságunk kielégítésére szolgálhat.

Gondoljuk ezt meg! Azok a keresztyének, akik azt hiszik, hogy Izráel és az egyház két különböző csoport, igehirdetésükben és tanításukban nem viszonyulhatnak helyesen az Ószövetséghez. Szerintük nincs semmi közük az Ószövetséghez. Ha viszont Izráel és az egyház egy és ugyanaz, akkor az Ószövetség történelmét úgy

kell hirdetni, mint az egyház történelmét, továbbá ígéreteit és figyelmeztetéseit az egyháznak is el kell mondani.

Izráel és az egyház egysége alapvető jelentőségű a keresztség megértésére nézve is. A gyermekkeresztségről szóló bibliai tanítás háttérében a szövetségek és az ígéretek egysége, valamint Izráel és az egyház azonossága áll. A gyermekkeresztséggel szemben a *hívókeresztség* fenntartásához *el kell választani* egymástól az Ő- és az Újszövetséget csakúgy, mint szövetségeiket és ígéreteiket, és így különbséget kell tenni Izráel és az egyház között.

Azonban mindebben, amit elmondtunk, emlékeznünk kell arra, hogy a szó legszorosabb értelmében csak a választottakat nevezhetjük bármikor is *Izráelnek* (Isten fejedelme¹) vagy *egyháznak* (kihívottak). A többiek nem az igazi Izráel és nem az igazi egyház (Rm 2:28–29; 9:6–8). Az *Izráel* és az *egyház* nevet csak azért viselik, mert születésük vagy vallástételük által külsőleg Isten népének tekintik őket.

A természetes születés senkit nem tesz valódi zsidóvá, sem az egyház tagjává. Keresztelő János így szólt: „*Isten eme kövekből is támaszthat fiaikat Ábrahámnak*” (Mt 3:9). Az embernek az ígélet által, Istentől kell születnie, hogy valódi izráelita legyen. Az ilyen valódi izráeliták közül – legyenek akár zsidók, akár pogányok – Isten az ígélet ereje által lelki magot támasztott Ábrahámnak. Te Ábrahám magva vagy-e?

5.6. Egyház és királyság

Krisztus királyságáról (országáról) manapság nagyon sokat beszélnek, de általában nem biblikus módon. Egyre többször hallunk egy olyan feltételezett királyságról, amely Krisztus második eljövetele előtt ebben a világban valósul meg. Azonban ez az egyetlen, amit a Szentírás *nem* tanít az országról. Krisztus királysága mindenekelőtt *mennyei ország* (Mt 26:29; Jn 6:15; 18:36). A mennyből jön. Természetére nézve mennyei és lelki (Jn 3:3, 5; Lk 17:20–21), és a megvalósulása is mennyei (Jel 12:10).

Amikor Krisztus országáról beszélünk, akkor a kegyelme királyságára gondolunk, ahol mindent az ő kegyelmes, üdvözítő ereje rendez és irányít. Bizonyos értelemben természetesen minden Krisztus országához tartozik, amennyiben Krisztus szuverén és mindenható hatalommal uralkodik mindenek felett (Mt 28:18; Fil 2:9–11). Mindazonáltal az ő királysága tulajdonképpen kegyelmének a helye, és kegyelmének az a helye, amelyet a királyságnak nevezünk, most Krisztus egyháza. A királyság nem olyasvalami, ami elválik vagy különbözik az egyháztól, hanem *maga az egyház*. A

¹A KJV szerint az 1Mózes 32:28 így hangzik: „*Amaz pedig monda: Nem Jákóbnak mondatik ezután a te neved, hanem Izráelnek; mert fejedelemként küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél.*” (A ford. megj.)

kegyelem itt, és csakis itt uralkodik. A kegyelem nem terjed túl az egyház határain. Nincs „általános kegyelem”.

Krisztus országának állampolgárai kegyelemből vannak ott az egyházban. Isten kegyelme és Lelke gyűjti őket össze ebbe az országba (Kol 1:13). Ebben a királyságban kegyelmes ereje által tartatnak meg, és az ország polgáraiként a mennybe és annak dicsőségeibe fognak vitetni, amikor Krisztus országa a maga teljességében megvalósul. Ennek az országnak az eljöveteleért imádkozunk az Úri imádságban. Ehhez az országhoz tartoznak azok a kulcsok, amelyekről Krisztus a Máté 16:19-ben beszél. Ennek a királyságnak a falai a szabadulás, a kapui pedig a dicsőség, amint azt Ézsaiás oly régen megprófétálta (Ézs 60:18).

Ez az ország jelen van ebben a világban, de csak mint egy előőrs az ellenséges területen. Így ebben a világban a királyság mindig olyan lesz, mint egy harcban álló sereg és egy ostromlott város (Ézs 1:8; Mt 16:18; Jel 20:9). Ebben a világban az egyház *küzdő*, azaz háborúban lévő egyház, és az is marad.

Az egyház Krisztus királysága, a királyság pedig mennyei és lelki, ezért az egyház számára a világ fegyverei haszontalanok (azokat nem használhatja). Még ha meg is szerezhetné az egyház, amit némelyek kívánnak – a viláгурalmat –, akkor sem mozdítaná előrébb Krisztus országát egy tapodtat sem. A királyság akkor halad előre, amikor az evangélium halk, kicsiny szava által kedvesen legyőzetnek azok, akik egykor ennek a világnak a polgárai és a Sátán szolgálói voltak, eljutnak a Krisztussal való közösségre, a szentekkel együtt elnyerik az állampolgárságot, és a hit háznépévé válnak (Ef 2:19). Ez Krisztus országának győzelme, a győzelem, amelyet ő már elnyert a kereszten (Kol 2:15). Semmilyen földi hatalom, sőt még az ország állampolgárainak bűnössége sem állhat ellen egy pillanatig sem e királyság győzelmének (Mt 16:18).

Ilyen Krisztus országa, és annak természete annyira lelki, hogy senki még csak meg sem láthatja, amíg újjá nem születik. A kegyelem és az evangélium által ehhez a királysághoz tartoznak azok is, akik elhívtak, és még nincsenek megdicsőítve. Krisztus által ebben a királyságban többek győzteseknél. Polgára vagy-e ennek a nagyszerű királyságnak?

5.7. A küzdő egyház

Isten választott egyházához három különálló csoport tartozik, azonban Krisztusban végül mind egybe fognak gyűjtetni. Az első csoportot a történelem bármely idejében a földön élő választottak alkotják (Ef 1:10). Róluk beszélünk a *küzdő egyház* kifejezéssel. A második csoport tagjai azok a választottak, akik megharcolták ama nemes harcot,

futásukat elvégezték, és elmentek a dicsőségbe. Ők a *győzedelmes egyház* (2Tim 4:7–8; Jel 6:10). A harmadik csoporthoz azok tartoznak, akik a kiválasztás révén az egyházhoz tartoznak, de még meg kell születniük, illetve bűnbánatra és hitre kell jutniuk. Őket nevezzük *látens vagy rejtett egyháznak* (2Pt 3:9).

A földön lévő egyházat helyesen nevezzük küzdő, harcoló egyháznak. A Szentírás úgy mutatja be, mint egy hadsereget (Én 6:1, 7; Jel 19:11–16). A feladata a hadviselés (2Kor 10:3–4; 1Tim 1:8; 2Tim 2:4), tagjainak fel kell öltetniük Isten fegyverzetét (Ef 6:10–18), és Krisztus a Fővezére (Zsid 2:10; Jel 19:11–16). A *küzdő* szó azt jelenti, hogy az egyház nemcsak *készen áll* a harcra, hanem mindig hadakozik. Ez az egyház teljes hivatása és élete (2Tim 2:4). A küzdelem egészen addig nem ér véget, amíg be nem fejezzük ezt az életet, hogy elmenjünk Krisztushoz a dicsőségbe (2Tim 2:7–8).

Az egyház hadviselése nem pusztán védekező. Az egyháznak a tagjaival együtt az a feladata, hogy a harcot az ellenség területén és táborában folytassa – azaz támadjon. Bizonyosan erről beszél az Ige a 2Korinthus 10:4–5-ben: *„Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erősek az Istennek, erősségek lerontására; lerontván okoskodásokat és minden magaslatot, a mely Isten ismerete ellen emeltetett, és foglyul ejtven minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak.”* Ez a szakasz arról is ír, hogy a küzdelem lelki. Az ellenségek (Ef 6:12), a fegyverek (Ef 6:13–17) és maga a hadviselés is mind lelki, de ez semmit nem vesz el a küzdelem valóságából vagy nehézségéből.

Az ellenségek: a Sátán, a világ és bűnös testünk, valamint a bűn és a kísértés azoknak minden megjelenésében bárhol, ahol találkozunk velük, még saját magunkban is. Az ilyen ellenségek ellen nem lehet politikai, társadalmi, gazdasági vagy katonai erővel küzdeni. A harc hit és Isten Igéje által folyik (Ef 6:13–17; 1Jn 5:4). Ez a küzdelem az emberek elméjéért és lelkéért zajlik a hamis gondolatok és eretnokségek, valamint az istentelenség és a kísértés ellen (2Kor 10:4–5; Jak 4:7). A csata mindaz ellen folyik, ami barátságtalan Istennel és az ő ismeretével szemben.

Ebben a küzdelemben azonban nem a győzelemért harcolunk. A *győzelemben* harcolunk, mint akik a mi Urunk szenvedése, halála, feltámadása és mennybemenetele által már megszereztük azt. Mindezekben felettébb diadalmaskodunk az által, aki minket szeretett (Rm 8:37), de küzdenünk kell. Nem azért vagyunk itt, hogy jól érezzük magunkat, hanem hogy katonák legyünk (2Tim 2:3–4).

Te játszol vagy küzdesz?

5.8. A győzedelmes egyház

Győzedelmes egyháznak nevezzük az egyház azon részét, amely már dicsőségben megpihent a munkájától. Akik a győzedelmes egyházhoz tartoznak, azok megharcolták a hit nemes harcát, elvégezték futásukat, és az Úrtól megkapták az igazság koronáját (2Tim 4:7–8).

Amikor a *győzedelmes* egyházzól beszélünk, nem szabad arra gondolnunk, hogy a földi egyház *nem* győzedelmes a hit harcában. Akik még mindig itt harcolnak, szenvednek és küzdenek, már azok is felettébb diadalmaskodnak az által, aki szerette őket (Rm 8:37). *Krisztus* dicsőségesen diadalmaskodott ellenségei: a halál, a bűn és a Sátán felett, és teljesen legyőzte őket (Lk 10:17–18; Ef 4:8; Kol 2:15).

Krisztusban győztesek *vagyunk*. Ma ezt hangsúlyozni kell. Krisztus nem *várja*, hogy majd a királyok Királyává koronázzák. Isten jobbján már dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztatott (Zsid 2:9), és uralkodik ellenségei között (Zsolt 110:2). Noha még zajlik a küzdelem, már vele együtt miénk a győzelem, és egy legyőzött ellenséggel harcolunk. Ami hátra van, az katonai kifejezéssel a *maradványok felszámolása*. Krisztus megnyerte az országot. Már csak át kell adnia az Atyának (1Kor 15:24).

Krisztus győzelme akkor is fennáll, amikor a gonoszok egyre rosszabbak lesznek, és az egész világ sötétségben hever. A gonoszok olyan teljes vereséget szenvedtek, hogy Krisztus nemcsak uralkodik rajtuk továbbra is, hanem szuverén uralkodásában saját céljára használja őket.

Azért beszélünk a dicsőségben lévő szentekről a győzedelmes egyházként, mert ők már beléptek a győzelem *örömébe*. Amíg a földön a szentek továbbra is küzdenek, ők megnyugodtak fáradságuktól (Jel 14:13), és onnan többé nem jönnek ki (Jel 3:12). Miközben a földi harcosoknak még mindig hordaniuk kell a hit fegyverzetét, a mennyei szentek már letehettek azt, és fehérbe öltöztek (Jel 3:5). Többé nem ellenségük arcát, hanem a Bárány arcát látják (Jel 22:4). Könnyeik eltöröltetnek, és többé nem lesz számukra halál, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom (Jel 21:4).

Jó számunkra a mennyei, győzedelmes egyházra gondolni. Dicsőségük annak bizonyossága, hogy a győzelem a miénk is. Hamarosan mi is ott leszünk, ahol ők, és megnyugszunk velük együtt. Milyen nagyszerű lesz az a nap! Amíg mi erre várunk, ők a mennyben azért könyörögnek, hogy Isten álljon bosszút ellenségeinken, és ezt az imádságot Isten bizonyosan meghallgatja (Jel 6:9–11).

A mennyei szentek diadalma már csak két tekintetben hiányos. Egyrészt még nem támadt fel a testük, és ezért még nem örvendeznek a mennyei dicsőségben lelkükkel és megdicsőült testükkel egyaránt. Másrészt az egyház többi része még

nem dicsőült meg, és amint arra a Jelenések 6:9–11 utal, dicsőségük még nem teljes nélkülünk. Krisztus egész testének egybe kell gyűjtenie az Atya Isten dicsőségére, és amíg ez meg nem történik, a győzedelmes egyháznak velünk együtt kell várakoznia.

Ennek az eljövendő napnak biztos reménységében – biztos Isten tanácsvégzése, Krisztus vére és uralma, valamint a Lélek szuverén munkája miatt – a küzdő egyház imádkozik, várakozik és küzd, a győzedelmes egyház pedig imádkozik, várakozik és nyugszik. Hamarosan együtt leszünk.

5.9. A meg nem született egyház

Nemcsak a mennyei megdicsőültek és a még mindig ezen a földön élő üdvözültek alkotják Jézus Krisztus testét, a láthatatlan egyházat. Ide tartoznak azok is, akiket Isten kiválasztott, de még nem születtek meg, és nem tértek meg. Ők is az egyház tagjai a kiválasztás és Krisztus vérének kereszten történt kiontása által, bár még nem az újjászületés és a hit által.

Krisztus gyakran beszélt azokról, akiket az Atya neki adott, de még nem tértek meg (Jn 6:37, 39; 10:16, 29; 17:2). Már a világ alapítása előtt neki adattak (Jn 17:6; Ef 1:4), és ők azok, akikért imádkozik (Jn 17:9) és meghal (Jn 17:13, 19). Ezért üdvösségük és az egyházban való helyük garantált. Krisztus ezen emberek miatt vár visszajövetelével. Mielőtt Isten akaratóból újra eljöhetne, mindannyiuknak meg kell születnie és meg kell térnie. Ezt olvassuk a 2Péter 3:9-ben: „*nem akarván, hogy némelyek elveszenek.*” Ezt a kifejezést a legtöbben úgy értelmezik, hogy Isten kivétel nélkül minden ember üdvösségét kívánja, de ez az igevers semmit nem mond egy ilyen feltételezett isteni akaratról, amely minden egyes ember üdvösségére irányul. Ez a vers egyértelműen *rólunk* beszél. Krisztus *érettünk* hosszútűrő (irgalmas). Az ő irgalma azt jelenti, hogy nem akarja, hogy közülünk bárki elvessen, hanem azt akarja, hogy mindannyian megtérésre jussunk. A vers utolsó két mondatrészében is egyértelműen *rólunk* van szó. Az a nagyon megdöbbentő, hogy a *mi* magában foglalja azokat is, akik még nem jutottak megtérésre. Ők is hozzánk tartoznak – akik „*velünk egyenlő drága hitet nyertek a mi Istenünknek és megtartónknak Jézus Krisztusnak igazságában*” (2Pt 1:1), akiket „*mindennel megajándékozott (...), a mi az életre és kegyességre való*” csakúgy, mint az „*igen nagy és becses ígéretekkel*” (2Pt 1:3–4).

Tudjuk, hogy ezek az emberek csak úgy részesülnek mindezekben az áldásokban, mint akik Krisztusban kiválasztottak, és mint akiket ő megváltott, de nem úgy, mint akik a megtérés és a hit által most élvezhetik ezeket az áldásokat. Azonban

a kiválasztás és Krisztus vére olyan bizonyos, hogy azt mondhatjuk: velünk együtt részesülnek ezekben, és hozzánk tartoznak.

Valóban, a 2Péter 3:9-et ezek szerint *kell* értelmezni. Ha azt gondoljuk, hogy ez a vers egy minden ember üdvösségére irányuló isteni kívánságról beszél, akkor értelmetlenné tesszük azt. Krisztus megígért eljövetele (4. és 10. v.) nem történhet meg addig, amíg *mindenki* megtérésre nem jutott (9. v.). Isten erre vár az ő irgalmasságában.

Ha viszont Isten kivétel nélkül mindenki üdvösségét várja, akkor Krisztus *soha* nem fog eljönni. Soha nem jutott és soha nem is fog kivétel nélkül minden ember üdvösségre jutni. Mindig voltak, és mindig lesznek olyanok, akik elvesznek. Ehelyett Krisztus eljövetele a választott egyház egészének üdvösségéhez, azaz ezeknek a „más juhoknak” az előhozatalához van kötve. Amikor Isten kegyelme által mindannyian megtérésre jutottak, akkor bizonyosak lehetünk abban, hogy Krisztus el fog jönni.

A mennyei egyház a fentiekért könyörög (Jel 6:10–11), és a földi egyház csatlakozik hozzá (Jel 22:20) kérve mindazok megváltását, akiket Isten kiválasztott, de még sötétségben és hitetlenségben járnak.

5.10. Az egyház kiválasztása

A kiválasztásban Isten nemcsak egyéneket választott ki, hanem az egyházat is, és minden választottnak helyet is adott ebben az egyházban és Krisztus testében (vö. Zsolt 132:13; Zsid 12:22; 1Pt 2:9). Milyen dicsőséges ez az igazság! A kiválasztás nem önkényes és véletlenszerű, hanem céltudatos, és ez igen nyilvánvaló az egyház kiválasztásában. Nagyon jól mutatja ezt az a bibliai kép, amely az egyházat egy épülethez vagy házhoz hasonlítja. Amint egy építész kiválasztja az alapanyagokat, Isten is arra választott ki minden embert, hogy betöltsön egy helyet ebben a lelki épületben és Krisztus testében (Ef 2:20–22; 1Pt 2:5).

Egy építész nem kezdene el tervezés nélkül házat építeni, és Isten sem így építi az egyházát. Nem az emberek akarata, hanem Istené határozza meg, hogy ebben a házban kinek és milyen helye van. Egy épület kövei és gerendái nem határozhatják meg, hogy milyen helyet foglaljanak el az épületben, és ugyanilyen módon az emberek sem határozhatják meg saját döntésükkel, hogy Isten házában hol lesz a helyük.

Isten nem csak úgy találomra gyűjt anyagot a házához. Ehelyett gondosan megtervezte lelki házát, és öröktől fogva *elrendelte* azokat az anyagokat, amelyekből felépíti, ugyanúgy, ahogyan azt egy építő teszi. Isten a kiválasztásban az ember életének minden körülményét előre meghatározva elrendeli, hogy az egyes személyek hogyan

fognak formálódni és változni úgy, hogy alkalmasak legyenek pontosan arra a helyre, amely számukra készítettet (Jer 1:5).

Hasonlóképpen, mivel ennek a háznak erősnek és biztosnak kell lennie, amely minden korban megmarad, Isten Krisztust választotta ki annak fundamentumául és szegletkövéül (1Pt 2:6). Az egész ház Krisztushoz illően formálódik, és őhozzá illik.

Amikor minden választott összegyűjtetik és megdicsőül, akkor ez a lelki ház Isten lakóhelyévé válik (Ef 2:22). Annak minden dicsősége és gyönyörűsége tőle fog származni. Ő nemcsak a tervezője és építője lesz a háznak, hanem a legfőbb lakója is.

Mindazonáltal ennél többről is van szó. Az egyház kiválasztása megparancsolja és garantálja az egyház *egységét* (Jn 10:16; Ef 1:9–10). A választottak mindnyájan *őbenne*, azaz Krisztusban lettek kiválasztva, és ez egyé teszi őket *őbenne* (Ef 4:4). Ez az oka annak, hogy Pál nem azt mondja az Efézus 4:3-ban, hogy *legyünk* egységben, hanem hogy *tartsuk meg* az egységet. Az egység abban rejlik, hogy ki vagyunk választva és össze vagyunk gyűjtve Krisztusban.

A kiválasztás biztosítja az egyház szentségét is (Ef 1:4). Nem azért választattunk ki, mert szentek *vagyunk*, hanem hogy szentek *lehessünk*. Ez a szentség azért szükséges, mert az egyháznak Isten lakóhelyének kell lennie. Isten az ő Lelke által nem lakozik tisztátalanságban és szentségtelenségben. Visszatérve még egyszer az épület képéhez, azt mondhatjuk, hogy a kiválasztás, a terv garantálja az épület szépségét.

Az egyház összegyűjtésének és építésének nagy munkája még nem ért véget. Végső dicsőségei a még láthatatlan dolgokhoz tartoznak. Amit most látunk, az nem az, amivé az egyház lesz. Amikor az egyház teljesen megépül, meg fogja mutatni annak hatalmas dolgait, aki a választottakat a sötétségből csodálatos világosságra hívja el, és hatalmának, bölcsességének és kegyelmének örök emlékműve lesz.

5.11. Az egyház szentsége

Amikor az egyház szentségéről beszélünk, akkor annak egyik *tulajdonságát* tárgyaljuk. A többi tulajdonsága annak egysége, egyetemessége és apostoli volta. Az egyház szentsége az a szentség, amelyet Krisztus testeként a vele való egységben bír. Az egyház szentsége Krisztus saját szentsége, és az egyház szentsége *egyedül* Krisztusban van. Az egyháznak önmagában semmilyen szentsége nincs (1Kor 1:2; 3:16–17; 1Pt 2:9). Ez a szentség alapvetően hozzátartozik az egyházhoz. Úgy tartozik hozzá és e test minden választott tagjához, mint amit Krisztus halála által megszerzett. A test minden tagjának adatik és adadni fog, mivel Krisztus hit által mindannyiukat egységre juttatja önmagával, és megszenteli őket.

Számos módon megfigyelhetjük az egyház szentségét. Emlékezve arra, hogy a szentség *elkülönítettséget* jelent, az egyház szentségét abban látjuk, hogy a látható egyház elkülönül a világtól. Ez egy külön királyság más Királlyal, más törvényekkel és szokásokkal, valamint más reménységgel (1Pt 2:9). Valóban a szentség adja meg az egyház határait a világban. Az egyháznak nincsenek politikai, faji vagy nyelvi határai. A szentség az egyházat a világtól elválasztó vonal. Ezért akik nem akarnak szentek lenni, azokat ki kell vetni, és kívül kell tartani a látható egyházból.

A szentség az oka annak a folyamatos küzdelemnek is, amelyben az egyház benne van. Az egyház mindig szembefordul azzal, ami szentségtelen, elsőként saját tagjaiban. Elítéli azokat az egyházon belül, akik képmutatóak és testiek, és tanúskodik e bűntől átkozott világ gonoszsága ellen.

Ha az egyház és tagjai a szentségre törekszenek, akkor mindig ellentét lesz az egyház és a világ között (Jn 15:18–20). Az egyháznak önmagában nincs szentsége. Szentsége Isten saját szentsége, amely az egyházban ragyog (1Pt 1:15–16). Ezt gyűlölik az istentelenek, és ezzel fordulnak szembe (Jn 3:19; Rm 8:7). Istennek ez a szentsége az egyház tagjainak szentsége által jelenik meg az egyházban. *Szentek*, mert kegyelemből részesülnek Isten szentségében, és arra hívtak el, hogy hozzá hasonlóan ők is szentek legyenek. A szentség nyilvánvalóvá lesz a gonoszoktól és gonoszságuktól való elkülönülésükben (2Kor 6:14–7:1).

Ez nem azt jelenti, hogy a hívőkben vagy a látható egyházban nincs bűn. Sőt, az egyházban sok a test szerinti gondolkodás, és tagjaiban sok a bűn. Ez a szívfájdalmunk (Zsolt 51:4; 119:53, 136). Az egyház szentsége azonban éppen ezért a hit dolga, nem pedig a látásé. *Hisszük*, hogy az egyház, az ebben a világban lévő egyház is *szent*. Ha csak arra tekintünk, amit látunk, akkor bizonyosan csalódunk az egyházban, mert sok bűnt fogunk látni annak tagjaiban. Ha *hisszük*, hogy ez a szentek közössége, akkor bizonyosak lehetünk abban, hogy majd úgy fog Krisztus előtt állni, mint dicsőséges egyház, amelyen nincs „*szeplő, vagy sömörögzés, vagy valami afféle*” (Ef 5:27).

Az egyház tagjaiként tehát gyakorlatban és imádságban egyaránt kövessük „*a szentséget, a mely nélkül senki sem látja meg az Urat*” (Zsid 12:14)!

5.12. Az egyház egyetemessége

Amikor az *Apostoli Hitvallás* az *egyetemes* (katolikus) keresztyén anyaszentegyházról beszél, akkor nem a római katolicizmusra utal. Róma azt állítja, hogy ő az egyetemes (katolikus) keresztyén anyaszentegyház, de valójában se nem szent, se nem egyetemes, se nem Jézus Krisztus egyháza, hanem a hamis egyház. A *katolikus* avagy *egyetemes*

szó Krisztus igaz egyházának helyes leírása. Nem engedhetjük át ezt a szót a római katolicizmusnak.

A Szentírás sok szakaszából világos, hogy az egyház egyetemes. A Jelenések 7:9 a (valódi) katolikus egyházat mutatja be. Ott egy olyan sokaságról olvasunk, „*a melyet senki meg nem számlálhatott, minden nemzetből és ágazatból, és népből és nyelvből*”, akik Isten trónja előtt állnak.

Az egyház egyetemessége nemcsak azt jelenti, hogy Isten szuverén kegyelmének ereje által minden nemzetből gyűjt embereket az egyházba, hanem azt is, hogy Isten az ő egyházát *minden időben* gyűjti. Katolikus volta tehát biztosít minket arról, hogy Isten mennyei királyságában együtt leszünk Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal (Mt 8:11). Ez megengedi, hogy a most élő hívőkre a Jelenések 6:11 úgy utaljon, mint a vértanúk szolgatársaira és atyafiaira.

Végül az egyház egyetemessége azt is jelenti, hogy az egyházhoz *mindenféle* ember hozzátartozik: gazdag és szegény, nagy és kicsi, fiatal és idős, úr és szolga, férfi és nő. Az egyházban mindegyiküknek helye van. Erre gondol az Ige az 1Timótheus 2-ben, ahol azt parancsolja, hogy *minden* emberért imádkozzunk (1–2. v.). A *minden* szó nem azt jelenti, hogy *kivétel nélkül mindenkiért*. Ilyen értelemben nem is volna lehetséges mindenkiért imádkozni. Ezek a szavak inkább *mindenféle* emberre vonatkoznak, amint azt az uralkodók említése is mutatja. Mindenféle emberért kell imádkoznunk, mert Isten mindenféle embert meg akar menteni, és Krisztus mindenféle emberért meghalt (4–6. v.). Jakab ugyanezen szempont alapján gondol az egyház egyetemességére, amikor azt veti a keresztyének szemére, hogy kedveznek a gazdagoknak, és megvetik a szegényeket (2:1–9). Mi is ugyanígy cselekszünk, amikor külső állapotuk miatt megvetünk más keresztyéneket.

Ha helyesen értelmezzük, akkor a Galácia 3:28 is ebben az értelemben beszél az egyetemességről. Így szól: „*Nincs zsidó, sem görög; nincs szolga, sem szabad; nincs férfi, sem nő; mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.*” Ez a vers nem tagadja, hogy a férfi az asszony feje, és azt sem, hogy a keresztyének különböző ajándékokat kapnak. Ehelyett arról beszél, hogy keresztyénként minden férfi és nő, zsidó és pogány, szolga és szabad egyenlő, mert mindannyian Krisztus Jézusban vannak. Ők mindnyájan Ábrahám lelki gyermekei.

Az a gondolat, hogy a keresztyén hit kifejezésére az egyik nyelv alkalmasabb a másiknál, vagy egyes rasszokhoz tartozó emberek nem olyan jó keresztyének, tagadja az egyház egyetemességét. Ugyanez a helyzet azzal az elképzeléssel is, miszerint egy ország vagy egy nép jelképezi Isten királyságát egy bizonyos értelemben. Ezt tanítja

például a diszpenzácionalizmus vagy a brit izraelizmus.² Krisztus egyházában ne legyen tehát előítélet, vakbuzgóság vagy mások elutasítása a bőrszínük, a nyelvük, a nemzetiségük vagy a szokásaik miatt. Ezek a dolgok egyáltalán nem számítanak.

Az egyház egyetemességében való hittel valljuk, hogy „*ugyanaz az Ura mindeneknek, a ki (...) gazdag mindenekhez, a kik őt segítségül hívják*” (Rm 10:12–13).

5.13. Az apostoli egyház

Az *Apostoli Hitvallás* nem említi az *apostoli* egyházat, de egyes korai egyházi hitvallások igen, például a *Niceai Hitvallás*, amelyben ez áll: „*Hiszem az egy, szent, egyetemes és apostoli egyházat.*” Mit jelent ez? Róma egyháza apostolinak tartja saját magát, mert azt állítja, hogy a pápák az apostolok utódai, és fennáll az utódlás töretlen vonala. Természetesen ezen állítások egyike sem igaz. Egyes protestáns egyházak apostolinak hirdetik magukat, mert azt hiszik, hogy visszatértek az apostoli gyakorlathoz vagy tanításhoz. Miközben lehet, hogy ez igaz, a *Niceai Hitvallás* nem erre utal.

A *Niceai Hitvallás* és a református teológia egyaránt az Efézus 2:20-ra hivatkozik, amely ezt írja az egyházról: „*Kik fölépítettetek az apostoloknak és prófétáknak alapkövéén.*” Ehhez egyértelműen és szorosan kapcsolódik a Máté 16:18, ahol Jézus így szól: „*De én is mondom néked, hogy te Péter vagy, és ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat.*”

Róma egyháza úgy tekint erre a kősziklára, mint amelyik maga Péter, a pápákra pedig úgy, mint akik Péter utódai, mivel a *Péter* (görögül *Petrosz*) név hasonlít a *kő* (görögül *petra*) szóra. A szöveg nyelvtana azonban ezt lehetetlenné teszi. Ez valójában két különböző görög szó. A *petrosz* egy különálló sziklára vagy kis kőre vonatkozik, a *petra* pedig egy szirtre, hegyre vagy hegyláncra. Valójában Jézus nem azt mondja, hogy magára Péterre építi egyházát (ő nem volt elég nagy ahhoz, hogy az egyház alapja legyen), hanem hogy Péter hitvallására fogja építeni egyházát, miszerint Jézus a Krisztus, Isten Fia (Mt 16:16). Ez egy biztos és leronthatatlan alap.

Ennek fényében az Efézus 2:20-at is úgy kell értelmezni, mint amely az apostoli (és prófétai) tanításra és tanokra vonatkozik, más szóval az ó- és újszövetségi ihletett Írásokra. Ezek az egyház fundamentumai. Az apostolok tanításán és tanain megalapozott egyház Krisztusra épült. Így ő a fő Szegletkő, „*a kiből az egész épület szép renddel rakattatván, nevededik szent templommá az Úrban*” (Ef 2:21). Ennek természetesen az a következménye, hogy az egyház minden tana és tanítása Krisztushoz kapcsolódik.

²A brit izraelizmus (British Israelism) szerint Nagy-Britannia népei az ősi zsidók genetikai, faji és nyelvi leszármazottai, Izráel elveszett 10 törzse. In: William H. Brackney: *Historical Dictionary of Radical Christianity*. The Scarecrow Press, 2012. (A ford. megj.)

„*Tudakozzátok az írásokat – szól Jézus –, ezek azok, a melyek bizonyosságot tesznek rólam*” (Jn 5:39). Pál az apostolok nevében így szól: „*Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, még pedig mint megfeszítettről*” (1Kor 2:2). Egy igazán apostoli egyház tehát valóban Krisztus egyháza. Nem csoda tehát, hogy ha az egyház ilyen fundamentumra épül, még „*a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat*” (Mt 16:18).

Ma kevés egyházzól mondható el, hogy valóban apostoli. Legtöbbjünkben kevés vagy éppen semmi sem található meg az apostoli és prófétai tanításból, ezért sebezhetőek a pokol erőinek támadásaival szemben. Bárcsak Isten megsegítené, megszabadítaná és újra erős fundamentumra építené az egyházát!

5.14. Az egyház egysége

Szóltunk az egyház szentségéről, egyetemességéről és apostoli voltáról. Az egyháznak van még egy jellemzője vagy tulajdonsága, mégpedig annak egysége. Amikor az egyház egységéről beszélünk, azon azt értjük, hogy lényegében *egyetlenegy* egyház létezik, és Jézus Krisztusnak *egyetlenegy* teste van. Krisztusnak nincs egynél több teste.

Az egyháznak ez az egysége a különböző felekezetek, gyülekezetek és egyházak sokasága miatt nem látható könnyen. Ez a változatosság részben az egyház és tagjainak a bűnössége és gyengesége miatt van, részben pedig nem. A látható egyház földrajzi és nyelvi különbségei lehetetlenné teszik a teljes egységet. Ezek a különbségek csak az új égen és az új földön fognak megszűnni, ahol nem lesz többé tenger (Jel 21:1). A mennyben a hívőket semmiféle távolság, semmiféle nyelv és semmilyen más különbség nem fogja elválasztani egymástól.

Azonban ezen a földön az egyház és tagjainak bűnei nehézzé teszik az intézményes egységet még ott is, ahol az lehetséges volna. A hívőket elválasztják egymástól a tan- és gyakorlatbeli különbségek is, amelyek mind annak a bűnnek a következményei, hogy nem értjük Isten Igéjét, és nem engedelmességek neki.

Mivel a bűn lerontja az egyház egységét, és távol tartja egymástól a hívőket, a keresztyéneknek tőlük telhetően mindig mindent meg kell tenniük, hogy az Ige tanulmányozása által és a hitükről való beszélgetéssel legyőzzék ezeket a különbségeket. Nem lehetnek elfogadóak a megosztottsággal szemben. Még ha lehetetlennek is bizonyul az egyházszerkezeti egység, mégis – amennyire csak lehetséges – közösséget kell vállalniuk más keresztyénnel. Nem vethetik el a többieket, és nem beszélhetnek úgy róluk, mintha saját csoportjuk tagjain kívül nem lennének más keresztyének.

Mindazonáltal a hívők nem kereshetik az egységet az igazság rovására. Meg kell szerezniük az igazságot, és nem szabad eladniuk (Péld 23:23). Az ökumenizmus itt

lép tévútra. Eladja az igazságot egy tál egyházi lencséért, amely értéktelen, és nem eredményez valódi egységet.

A szentek az egység keresése és az ezért való imádság közben nem felejtetik el, hogy ez az egység a *változatosságban* van. Az egyház egysége nem azt jelenti, hogy minden egyes hívőnek ugyanolyannak kell lennie. Arról sincs szó, hogy minden gyülekezetnek és minden egyháznak egymás hajszálpontos másolatának kellene lennie. Ezt Pál világossá teszi az 1Korinthus 12-ben. Túl gyakran elfelejtkezünk arról, hogy nemcsak a tagok és az ajándékaik között van különbség, de ezek közül mindre és mindenkire szükség is van. Csak így lesz az egyház Jézus Krisztus *teste*.

Azonban amíg a bűn el nem töröltetik, megosztottság lesz. Ezért az egyház egysége ma leginkább hit kérdése. A keresztyének hiszik, amire a *Niceai Hitvallás* emlékeztet minket: az „egy, szent, egyetemes és apostoli egyházat”. Így a hívőknek az egyház egységére nézve hitben kell járniuk, nem látásban (2Kor 5:7). Ez nagyon fontos. A hit meg fogja őket őrizni attól, hogy amikor belülről látják a látható egyház hibáit, vétkeiét és megosztottságát, akkor elhagyják azt.

Ez a hit nem is hiábavaló. Amikor Krisztus visszatér, akkor „*ismét egybeszerkeszt magának mindeneket a Krisztusban*” (Ef 1:10), és lerontja a bűnt. Akkor a megosztottságnak a lehetősége is el fog tűnni.

5.15. Az egyház az Ó- és az Újszövetségben

Az egyház egységének egyik fontos kérdése az Ó- és Újszövetség egyházának egysége. Ez azt jelenti, hogy Izráel az Ószövetség *egyháza*, az újszövetségi egyház pedig Isten igazi *Izráelje*. Úgy tűnik, ezt kevesen látják, noha a Biblia világos e kérdésben.

A gyermekkereszttség védelme abból indul ki, hogy Izráel az *egyház* és az egyház *Izráel* (egy egyház van, így egy szövetség, és a szövetségnek egy jele). Ez a felfogás szükséges ahhoz is, hogy elkerüljük a diszpenzácionalizmus tévedéseit, miszerint Izráel és az egyház két teljesen különböző egység, két különböző jövővel.

A Cselekedetek 7:38 világosan megmutatja számunkra, hogy Izráel és az egyház egy. Izráelt a pusztai gyülekezetnek (egyháznak) nevezi, ahol az egyházra legtöbbször használt újszövetségi szó jelenik meg. A Filippi 3:3 egy újabb bizonyítékot mutat erre az egységre. Itt Pál egy *pogány* egyházhoz így szól: „*Mert mi vagyunk a körülmetélkedés, a kik lélekben szolgálunk az Istennek, és a Krisztus Jézusban dicsekedünk, és nem a testben bizakodunk*” (vö. Rm 3:28–29; Gal 3:29). Aki Istent lélekben imádja és szereti a mi Urunk Jézust, az mind igazi zsidó, Isten Izráelje.

A Biblia szerint az Ábrahámától való fizikai leszármazásnak, azaz a nemzetség-tábláknak és a természetes születésnek nincs köze ahhoz, hogy ki az igazi zsidó. Ezt illetően a Biblia így szól: „*az Isten ezekből a kövekből is támaszthat fiaikat Ábrahámnak*” (Lk 3:8). A Szentírás szerint egy valódi zsidó az ígéret ereje által született (Rm 9:8); ugyanaz az üdvözítő hite van, mint Ábrahámnak (Gal 3:8–9); Ábrahámmal hasonlóan Krisztushoz tartozik (Gal 3:29); illetve a szíve van körülmetélve (Rm 2:29). A többi nem számít zsidónak (Rm 2:28), és nincs köze az ígéretekhez (Csel 2:39).

Izráel és az egyház egysége világos a Hóseás 1:10–11-ből és az azt idéző Róma 9:24–26-ból, valamint az Ámós 9:11–15-ből és az azt idéző Cselekedetek 15:13–17-ből is. A hóseási szakaszban Isten Igéje a tíz törzsről (ti. akik elszakadtak Júdatól és Benjámintól), illetve jövőbeli helyreállításukról beszél. A Róma 9:24–26 megmutatja, hogy ez a prófécia az újszövetségi egyház összegyűjtésében teljeseedik be. Az Ámós 9:11–15-ben ismét arról olvasunk, hogy Izráel népe visszakapja a földjét, és újjáépíti a templomot. A Cselekedetek 15 pedig világossá teszi, hogy ez a *pogányoknak* az újszövetségi *egyházba* való gyűjtésével teljeseedett be. Dávid összedőlt és leomlott sátrának újjáépítése (Csel 15:16) arra utal, hogy Isten meglátogatja a pogányokat, hogy közülük „*vegyen népet az ő nevének*” (Csel 15:14).

Csak ezeket az igazságokat látva kezdjük megérteni, hogy az Ószövetség az Újszövetséghez hasonlóan *nekünk*, újszövetségi keresztyéneknek íratott. Ígéretei, sőt fenyegetései sem valamely idegen néphez szólnak, akikhez semmi közünk, hanem nekünk és gyermekeinknek. Ez igen sokat számít az Ószövetség olvasása során. Így már nincs fátyol a szemünk előtt, hanem értelemmel és haszonnal olvashatjuk azt.

5.16. Az egyházi tisztségek

Mennybemenetele után a mi Urunk számos tisztséget alapított az egyházban (Ef 4:11). Azért rendelte el ezeket a tisztségeket, hogy azok viselői tisztségükben őt képviseljék, és az ő egyházát szolgálják. Noha ő marad az egyház egyetlen Feje és Királya, ezek a tisztségek szükségesek az egyház jóléte szempontjából.

Sok vita van e tisztségek számával és természetével kapcsolatban. Anélkül, hogy felvinnénk a vitát, hisszük, hogy az egyházban három tisztség maradt meg: a presbiter, a diakónus és a lelkipásztor. Azért mondjuk, hogy ezek *maradtak meg*, mert voltak más, ideiglenes tisztségek, mint az apostol, a próféta vagy az evangélista. Ezek a tisztségek, amelyek Isten *ihletett és tévedhetetlen* Igéjét voltak hivatottak a hallgatókhoz eljuttatni (Csel 21:10–11; Zsid 2:3–4; 2Pt 3:15–16), többé már nem szükségesek, mert kezünkben van a teljes Szentírás (2Pt 1:19–21).

Világos, hogy csak a kormányzó presbiter, a diakónus és a lelkipásztor tisztsége maradt meg, mert csak ezeket említik Pál későbbi levelei (különösen az 1Tim és a Tit), ahol az apostolok utódainak ad útmutatást. Ezt az a tény is megerősíti, hogy e levelek az egyházban való helyes viselkedésről (1Tim 3:15) és az egyház dolgainak rendbetételéről (Tit 1:5) szólnak. Nem szeretnénk vitatni, hogy az Újszövetség a lelkipásztorokat és a kormányzó presbitereket egyaránt presbitereknek nevezi. A lényeg, hogy ezekhez a tisztségekhez különböző köteleességek tartoznak, és az Újtestamentum különböző hivataloknak tekinti őket (1Tim 3–4).

Mi most azzal foglalkozunk, hogy ma az egyházban ezt a három tisztséget elhanyagolták és elfelejtették. Kevés egyházban van meg mindhárom tisztség, és ahol jelen vannak, ott gyakran az látható, hogy a diakónusok végzik el a presbiterek munkáját, vagy fordítva, vagy a lelkipásztor végzi el mindháromét. Ugyanígy sokszor csupán tiszteletbeli pozíciókká válnak e tisztségek, és nem lelki szempontok szerint, hanem rang vagy gazdagság alapján választják azok betöltőit. Ez csakis az egyház kárára válhat. Valóban, amennyiben a tisztségek Krisztust képviselik, akkor az egyházban való hiányuk azt jelenti, hogy bizonyos módokon maga Krisztus nincs jelen Isten népe között úgy, ahogyan kellene.

Hisszük, hogy ezek a tisztségek Krisztus prófétai, papi és királyi hármastisztségének megjelenései. Ez nagyon nyilvánvaló a kormányzó presbiter és a lelkipásztor esetében. Nehéz nem látni azt, hogy ezek Krisztus királyi és prófétai tisztségének kiterjesztései. A diakónusi tisztség helyesen értelmezve Krisztus papi tisztségének, illetve annak néhány vonásának kiterjesztése.

Ha igaz az, hogy az egyházi tisztségek Krisztus tisztségeit tükrözik, akkor nagyon fontosak az egyház számára, és nem szabad őket úgy elhanyagolni, mint ahogyan manapság gyakran teszik. Reménykedünk és imádkozunk, hogy visszakerüljenek saját helyükre és feladatkörükbe.

5.17. A presbiteri tisztség

A Szentírás kétféle szót használ a presbiterre. Az egyik, amelyet *vénnek* is fordítanak (Csel 14:23; 15:2, 4, 6kk; 1Tim 5:1, 17, 19; Tit 1:5; Jak 5:14; 1Pt 5:1) a görög *preszbüterosz* szó, amely *idősebb embert* jelent. A másik szót *püspöknek* vagy *vigyázónak* fordítják (Csel 20:28; Fil 1:1; 1Tim 3:1–2; Tit 1:7). Ez egy olyan személyre vonatkozik, akinek tekintélye van mások felett, és kormányozza őket.

A Szentírásból világos, hogy a fent említett két szó ugyanarra a tisztségre vonatkozik. A Cselekedetek 20-ban Pál az egyház *véneit vigyázóknak* hívja (28. v.).

Az itt használt szó fordítása máshol *püspök* (1Tim 3:1–2). A Titus 1:5–7-ben Pál ugyanazokra az emberekre használja a *vén* (presbiter) és a *püspök* szót is. Ez ellentétben áll a római katolicizmussal és az epizkopális rendszerrel, amelyek azt tanítják, hogy a püspök tisztsége másfajta, a többinél magasabb tisztség.

A Szentírás megkülönböztet *kormányzó* (1Tim 3:4–5; 5:17) és *tanító* (1Pt 5:1) presbitereket. Ezzel azonban nem helyezi az egyik tisztséget a másik fölé. Amint ezek a szakaszok megmutatják, e tisztségek között nem is lehet teljesen különbséget tenni. A kormányzó presbitereknek is alkalmasnak kell lenniük a tanításra (1Tim 3:2), és a tanító presbiterek – „*a kik a beszédben és tanításban fáradoznak*” – kormányoznak is (1Tim 5:17).

A különbség tehát inkább a feladatban rejlik, mint bármi másban. A tanító presbiterek a többi presbiteretől eltérően leginkább – de nem kizárólagosan – az igazsággal és a tanítással foglalkoznak. Az Efézus 4:11 ezekről a presbiterekről pásztorként és tanítóként is beszél.

Most a kormányzó presbiteri tisztséggel foglalkozunk. Tegyük néhány megállapítást ezzel kapcsolatban! Ezek a gondolatok fontosak ahhoz, hogy a presbiteri tisztség Isten egyházában ne átok legyen, hanem áldás.

Először is több presbiterre van szükség. A Szentírás soha nem beszél egyetlen kormányzó presbiteréről, legyen szó akár lelkipásztorról, akár másról. Egy ember kormányzása zsarnokság, és nem fér össze Isten Igéjével, amely a Példabeszédek 11:14; 15:22; 24:6-ban olvasható.

Másodszor a presbiterek Isten népének szolgálói (Mt 23:11; 1Kor 9:19; 2Kor 4:5). Ez különösen világos a Kolossé 4:17-ből, ahol Pál azt írja az egyháznak, hogy lelkipásztorukat intsék arra, hogy vigyázzon a szolgálatra, és betöltse azt. A presbitereknek szolgaként kell tekinteniük magukra ahhoz, hogy az egyházban elkerüljék a zsarnokoskodást és az önkényt.

Harmadszor a presbiterek kormányzása azt jelenti, hogy az egyház életének minden területét igazgatják, beleértve az ige hirdetést, valamint a többi tisztségviselő és a lelkipásztorok életvitelét is (Csel 20:28–31). A presbiterek kötelessége, hogy az egyházat megóvják a *béresektől* és a *farkasoktól*. Az egyházban *senki sem* szabhat magának törvényt.

Negyedszer a presbiterek az egyházban való kormányzói tekintélyüket Krisztustól kapták (Csel 20:28), így Krisztushoz tartozik (Mt 28:18), és neki való engedelmisséggel kell gyakorolni azt (1Pt 5:4). A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a tekintélyüket Istennek a Szentírásban található Igéje adja. Ezzel kell kormányozniuk,

ehhez kell vezetniük a tagokat, ezzel kell inteniük, és egyedül ezt kell tanítaniuk, nem pedig saját gondolataikat. Az ilyen presbiterek áldássá lesznek Krisztus egyházában.

5.18. A diakónusi tisztség

A diakónusi tisztség Jézus Krisztus egyházának legelhanyagoltabb tisztsége. A legtöbb egyháznak nincs is diakónusa, ha pedig mégis van, akkor is ritkán töltik be a biblikus feladatukat. A legtöbb egyházban, ahol vannak diakónusok, ők is a presbiterek munkáját, az egyház kormányzását végzik. Más esetekben csupán az egyház pénzügyi dolgait intézik, amihez nem lenne szükség ordinációra (beiktatásra) és tisztségre.

A diakónus tisztségének megértéséhez érdemes megvizsgálunk a Cselekedetek 6-ot, ahol az első diakónusok történetét olvashatjuk. A *diakónus*nak fordított szó a Szentírásban görögül egyszerűen *szolgálót* jelent, és az Írás mindenkire ezt a szót használja, aki *bármilyen* módon szolgál az egyházban vagy a hívők között (Jn 12:26; Rm 16:1). A Cselekedetek 6 azonban világossá teszi, hogy némelyek speciális értelemben vett *szolgálók*.

A Cselekedetek 6 először azt tanítja nekünk, hogy ezeknek a speciális szolgálóknak a tisztsége, a diakónusi tisztség egy olyan *tisztség*, amelybe *be kell iktatni* az embert (3. és 6. v.; ld. még Fil 1:1 és 1Tim 3:10, 13). Ez azt jelenti, hogy ez a tisztség több, mint az egyház könyveinek őrzése, valamint azt is, hogy bizonyos *lelki* képesítés szükséges hozzá (Csel 6:3; ld. még 1Tim 3:8–13).

A Cselekedetek 6:3 arra utal, amit az 1Timótheus 3:8–13 meg is erősít, hogy a diakónusoknak a presbiterekhez és a pásztorokhoz hasonlóan *férfiaknak* kell lennie. Ez abból a tényből következik, hogy ez egy beiktatott tisztség, amelyhez hozzátartozik az egyházi *hatalom* gyakorlása az egyházban, noha nem ugyanazt a kormányzói hatalmat jelenti, mint a presbitereké. Azok az egyházak, amelyek női diakónusokat alkalmaznak, ugyanolyan engedetlenek Isten Igéjével szemben, mint azok, amelyek női presbitereket vagy női igehirdetőket engednek szolgálni.

A Cselekedetek 6-ból, amely a görög özvegyekről szól, a diakónusok tisztségéről és feladatairól is tanulhatunk. Hivatásukhoz különösen is hozzátartozik a szükségben lévőkről való gondoskodás. A Cselekedetek 4:35-ből viszont világos, hogy ez többet takar az özvegyekről való gondoskodásnál és az asztalok körüli felszolgálásnál. Itt látjuk, hogy az apostolok által a diakónusokra ruházott *ügy* magában foglalta a szükségben lévők számára való gyűjtést és a javak kiosztását.

Azt is hangsúlyoznunk kell, hogy Krisztus által elhívott egyházi tisztségviselőként munkálkodva a diakónus többet tesz pusztán jótevénytudásánál. Mivel Krisztus

szolgálatában rendelték ki őket erre a munkára, a diakónusok azért felelősek, hogy Krisztus nevében és Krisztusért segítsenek: „*Nagyon hasznos, hogy a szegényeknek és a rászorulóknak nemcsak külső ajándékokkal szolgáltassanak segítséget, hanem a Szentírás vigasztaló szavaival is.*”³ Ezáltal a diakónusok az egyházban egyfajta papi feladatot látnak el. Az ószövetségi papokhoz hasonlóan a könyörületesség tisztségében állnak, amennyiben ők veszik át a hozott adományokat, és azokat Krisztus és népe szolgálatára ajánlják fel.

Hisszük, hogy munkájukban a Galácia 6:10 szabályát kell követniük, így tisztességük először és kiváltképpen az egyház számára van. Ha tisztességük helyreáll az egyházban, akkor igazak lesznek a Zsoltárok 37:25 szavai: „*Gyermek voltam, meg is vénhedtem, de nem láttam, hogy elhagyottá lett volna az igaz, a magzatja pedig kenyérekéretővé.*”

5.19. A pásztori és tanítói tisztség

A pásztor és tanító tisztsége (Ef 4:11) az egyház harmadik állandó tisztsége. Az 1Timótheus 4:14-ből és a Róma 10:15-ből látható, hogy ez egy ordinációt (beiktatást) igénylő tisztség. E tisztség viselőinek elsődleges feladata a *beszédben és tanításban* való fáradozás (1Tim 5:17), tehát az evangélium hirdetése.

Amint az 1Timótheus 5:17 mutatja, akik a beszédben és a tanításban munkálkodnak, azok az egyház kormányzóival együtt szintén presbiterek. Valóban, ez a vers megmutatja, hogy az evangélium szolgálói is kormányoznak, amint a kormányzó presbiterek is pásztorok (Csel 20:28). A Szentírás nem választja el teljesen a kormányzó presbiter és a lelkipásztor tisztségét.

A *beszédben és tanításban* fáradozó presbiterek elsődleges feladata az evangélium hirdetése. Ezt megmutatja a 2Timótheus 4:2 és sok más szakasz. Ez a tisztség – amint arra az Efézus 4:11 emlékeztet – *tanítói* tisztség. Az igehirdető feladata tehát nem a szórakoztatás, sőt elsősorban nem is a szó általános értelmében vett evangélizálás. Az ő feladata a tanítás. Ezt szükséges hangsúlyoznunk, mivel láthatóan az evangélium sok hirdetője teljesen elfelejtette. Mindennel foglalkoznak, de alig-alig tanítanak. A gyülekezet tagjai sokszor évekig hallgatják igehirdetésüket, és szinte semmit nem tanulnak. Ez természetesen nem mindig az igehirdető hibája, de többször az övé, mint nem.

³ *Form of Ordination of Elders and Deacons* [A presbiterek és diakónusok beiktatási rendje.] *The Confessions and the Church Order of the Protestant Reformed Churches* [A Protestáns Református Egyházak hitvallásai és egyházi rendtartása]. Grandville, Michigan, USA, Protestant Reformed Churches in America, 2005. 292.

Az igehirdetőnek nemcsak a gyülekezet idősebb tagjait, hanem a gyermekeket is tanítania kell (Jn 21:15). Az igehirdetőnek így rendszeres útmutatást kell adnia az egyházban a gyermekeknek, oktattva őket a bibliai történetekre és a tanokra egyaránt, nem pedig buta és haszontalan „gyermek-igehirdetéseket” kell tartania, amelyek semmi hasznosat nem tanítanak, és amelyekből semmit nem lehet tanulni.

Az igehirdetőnek az is a feladata, hogy tanítsa és felkészítse az Ige szolgálatára a fiatal férfiakat (2Tim 2:2). Ezzel összhangban a református egyházak erre a munkára mindig az evangélium szolgáit jelölték ki. Ebben – mint minden másban – az igehirdető pásztor is: Isten népének pásztora, akinek nagy felelőssége van a róluk való gondoskodásban (Ez 34:1–6).

Tanítói feladata részeként az igehirdetőnek felelőssége, hogy olvasson, kutasson (1Tim 4:13), és viseljen gondot a tudományra, azaz tanulja és ismerje azt (1Tim 4:16). Ezeket a kötelességeket e tisztség viselői sokszor elhanyagolják. Ezért célszerű, hogy a tisztségviselőknek legyen lehetőségük *gondot viselni a tudományra*, és felelősségük felvétele előtt megkapják a képzést és a felkészítést. Nem olyan fontos, hogy ez hogyan történik meg, mint *maga az*, hogy megtörténjen.

Ebben a gyülekezetnek is felelőssége van. A kolosséi egyházhoz hasonlóan azt kell mondaniuk igehirdetőjüknek: „*Vigyázz a szolgálatra, melyre vállalkoztál az Úrban, hogy azt betöltsed*” (Kol 4:17). A gyülekezetnek *ezt kell* mondania. Gyakran kell így szólniuk, különösen amikor pásztoruk nem gondoskodik biblikus felelősségéről.

A pásztor vagy tanító tisztsége nem arra adatott, hogy könnyű munkát jelentsen azok számára, akik abba beállnak, de Isten az ő népe üdvösségére rendelte azt. Jaj azoknak a pásztoroknak, akik nem legeltetik a nyájat (Ez 34:2)!

5.20. Az egyházkormányzás

Az egyik kérdés, amely gyakran megosztja Jézus Krisztus egyházát, nem más, mint az egyházkormányzat problémája, különösen az independentizmus és a denominacionalizmus kérdését illetően.⁴ Ezért kicsit félve közelítjük meg ezt a témát. Hisszük, hogy az independentizmus nemcsak rossz, de az egyház létezését illetően halálos is. Szerintünk ez az egyik legjelentősebb oka annak, hogy az egyház sok helyen hanyatlik. Az independentizmus az egyház tagjait és tisztségviselőit egyaránt menedék és segítség nélkül hagyja a nehézségek idején. Így figyelmen kívül hagyja Isten Igéjét a

⁴Az *independentizmus* egyházmodellje szerint minden helyi egyház teljesen autonóm, és semmilyen formális kapcsolat nem szükséges a különböző gyülekezetek között. A *denominacionalizmus* szerint az egyház maga a felekezet, és a gyülekezetek ennek az egyháznak a részét képezik. Ezzel elveti a helyi egyházak autonómiáját. (A ford. megj.)

Példabeszédek 24:6-ban és más helyeken. Nem követi a Cselekedetek 15 mintáját, és nem sikerül előmozdítania az egységet a helyi egyháznál szélesebb körökben.

Mindazonáltal a másik oldalon is vannak hibák. Az egyházat túlságosan is gyakran *felülről lefelé* szervezik olyan bizottságok és testületek, amelyekre nincs bibliai parancs, és így sem a helyi gyülekezet, sem annak tagjai nem jutnak *szóhoz* az egyházban. Ebben az esetben az egyház vezetői sem felelősek viselkedésükért a tagok (vagy bárki) felé. Ez a presbiterianus és református felekezetekben hierarchizmus, egyfajta pápaság, amelyben a gyűlések és a bizottságok olyan hatalommal bírnak az egyházban, amellyel csak Krisztus rendelkezhetne. Ezt is gyűlöljük.

Hisszük, hogy a Biblia olyan választ ad nekünk, amely mindkét oldalon segít elkerülni a problémákat. A felelet először is az, hogy abban a Krisztustól kapott munkában a gyülekezeteknek össze *kell* fognia a kölcsönös segítségért és felügyeletért (Csel 15). Ez szükséges a *Lélek egységének* megtartásához (Ef 4:3).

Másodszor fenn kell tartani a helyi egyház *autonómiáját* (önállóságát). Az evangélium hirdetésének, a sákramentumok kiszolgáltatásának és a keresztyén egyházfegyelem gyakorlásának a munkája a helyi egyházhoz tartozik, nem pedig az egyházi gyűlésekhez vagy bizottságokhoz (Csel 13:1–4; 1Kor 5:4–5). A helyi egyházban van az a hatalom, amelyet Krisztus ezekhez a dolgokhoz adott. Az egyház tehát nem felülről lefelé szerveződik. Ez azt is jelenti, hogy a gyűléseket feladataikban gondosan körül kell határolni. A Cselekedetek 15-höz hasonlóan kölcsönös segítségre és tanácsadásra kell szolgálniuk. Ha ezek a gyűlések biblikus döntéseket hoznak a hozzájuk került kérdésekben, akkor meg kell tartani ezeket a határozatokat (Csel 15:23–29), de nem azért, mert valami magasabb tekintély rendelte el azokat, hanem mert *maguk az egyházak* döntöttek úgy Isten Igéjével egységben.

Harmadszor a helyi egyházban a tisztségeknek a Szentírásban lefektetett mintának megfelelően kell működniük, és az egyház minden tisztségviselőjének magának az egyház, azaz a hívők közössége felé kell elszámoltathatónak lennie. Krisztustól kapott minden hatalmukkal nem az egyház urai, hanem annak szolgálói (2Kor 4:5; Kol 4:17).

Ezek az első lépések annak vizsgálatában, hogy Jézus Krisztus egyházában illően és jó rendben vannak-e a dolgok. Ez a jó rend szükséges az egyház biztonságához és jólétéhez.

5.21. Az igaz egyház

Mi Jézus Krisztus igaz egyháza, és hol található meg? Ez nehéz, de fontos kérdés. Mégis fel kell tennünk, ha a látható egyház tagjai akarunk lenni. Gyakran nem is

olyan könnyű feleletet adni rá. Még nehezebbé teszi ezt a kérdést annak a lehetősége, hogy ami egyszer Krisztus egyháza volt, hamis egyházzá válik. Krisztus a Jelenések 2:5-ben figyelmezteti erre az eshetőségre az efézusi egyházat.

Az efézusi egyház abban a veszélyben volt, hogy hamis egyházzá válik. Ez abból látható, hogy Krisztus azzal fenyegeti, hogy elmozdítja *gyertyatartóját*. Ezek a gyertyatartók az igaz egyház képei voltak, amelyek a Lélek olajával égtek (Zak 4:1–6; Zsid 1:9), és világosságként léteztek a világban (Mt 5:14). Az efézusi egyház abban a veszélyben volt, hogy elveszti a Lelket és annak világosságát is. A fenyegetés, miszerint Krisztus elmozdítja az egyház gyertyatartóját annak helyéről, azt jelenti, hogy többé nem lesz Krisztusé, és az Úr nem fog többé köztük járni (Jel 1:12–13). Hasonlóképpen Krisztus azzal fenyegeti a laodiceai egyházat, hogy kiköpi szájából (Jel 3:16). E két egyház esetében az a nagyon félelmetes, hogy Krisztus ítélettel fenyegeti őket, mert elvesztették első szeretetüket (Jel 2:4), valamint langymelegek, és testi bizonyosságban vannak (Jel 3:16–17). Nem kétséges, hogy ma is sok egyházat az a veszély fenyeget, hogy ugyanezen okokból ugyanezen ítélet alá esnek.

Krisztus igaz egyháza tehát az, amely megőrzi az első szeretetét (Jel 2:4), megteszi, amit Krisztus parancsol (Jel 2:5), hűséges (Jel 2:10), megtér bűneiből (Jel 2:16), megtartja azt, ami nála van (Jel 2:25), vigyáz (Jel 3:3), figyel arra, hogy tagjai ne fertőztesék meg ruháikat (Jel 3:4), megőrzi Krisztus szavát, és nem tagadja meg nevét (Jel 3:8). Ma nem sok ilyen egyház van.

Ezekből a részekből nyilvánvaló, hogy nem minden egyház egyenlően tiszta. Azok az egyházak, amelyeket Krisztus a Jelenések 2–3-ban megszólít, sokfélék. Volt, amelyikre Krisztusnak nem volt panasa, de olyan is, amelyet pusztulással fenyegetett. Azonban még mindig *egyházként* szólítja meg őket. Ugyanez a helyzet Korinthusal is, annak minden problémájával együtt. Mindezt nekünk is szem előtt kell tartanunk, mert ez azt jelenti, hogy amikor az igaz egyházat keressük, nem egy *tökéletes* egyházat kell keresnünk. Amíg a világban és Isten népében jelen van a bűn, nem találhatunk tökéletes egyházat.

Egyetlen egyház vagy felekezet sem állíthatja, amit Róma vagy néhány protestáns egyház mond, hogy ők alkotják Krisztus *egyetlen* igaz egyházát. Jézus Krisztus egyháza számos, többé-kevésbé tiszta és igaz egyházban megjelenik egy bizonyos szinten. Ha elfelejtjük, hogy a földi egyházban vannak hiányosságok, úgy dönthetünk, hogy *nem* csatlakozunk egyetlen egyházhoz sem. Ez azonban ellentmondana a Zsidók 10:24–25-nek, amely így szól: „*És ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett, el nem hagyván a magunk gyülekezetét, a miképpen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.*”

Mindazonáltal Krisztusnak a Jelenések 2–3 egyházaihoz szóló szavai egyértelművé teszik, hogy akár egy egyház tagjai szeretnénk lenni, akár teljesíteni akarjuk az egyháztagsággal járó köteleességeket, tisztaságra, igazságra és hűségre kell törekednünk az ő nevéért.

5.22. Az igaz egyház jelei

Krisztus ígéretéből nyilvánvaló, hogy Krisztus igaz egyháza *megtalálható* a világban: „*ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat*” (Mt 16:18). De hol és hogyan találhatjuk meg ezt az igaz egyházat, hogy a Zsidók 10:25-nek engedelmességgel csatlakozzunk ahhoz?

A tagság kérdése sürgető annak fényében, hogy az igaz egyházat nem csak egyetlen egyház vagy felekezet képviseli, amint azt megmutattuk. A ma elérhető különböző egyházak és felekezetek sokaságát látva melyikhez kell csatlakoznunk? A felelet, hogy ahhoz az egyházhoz kell csatlakoznunk, amelyik Krisztushoz a leghűségesebb, így tanításában, életében és gyakorlatában a legtisztább – bár sosem tökéletesen tiszta.

Az említett okok miatt beszélünk az *igaz egyház jeleiről*. Ezek olyan jelek, amelyek megmutatják egy egyházzal, hogy mennyire hűséges Krisztushoz és az ő Igéjéhez. Egy egyház olyan mértékben része Krisztus igaz egyháznak, amilyen mértékben jelen vannak ezek a jelek. Minden úgynevezett egyház, amely nélkülözi ezeket a jeleket, hamis egyházzá, a *Sátán zsinagógájává* lett (Jel 2:9).

E jelek számáról és természetéről van némi vita. A *Belga Hitvallás* az Ige tiszta hirdetését, a sákramentumok Krisztus parancsa szerint történő kiszolgáltatását és az egyházban hűségesen gyakorolt keresztyén egyházfegyelmet említi (Mt 16:18–19; 28:19–20; 1Kor 11:23–34).⁵ Némelyek a harmadik jelhez hozzátesszik a biblikus istentiszteletet, vagy kicserélik rá. Mindazonáltal nyilvánvaló, hogy ezeket egy jelben lehet összefoglalni: az egyházban *mindent* a Krisztusnak való engedelmességben kell tenni. Ahogyan a *Belga Hitvallás* fogalmaz, az igaz egyház ott van, ahol „*mindent Isten tiszta Igéje szerint intéznek, minden azzal ellentétet elvetnek, és Jézus Krisztust az egyház egyetlen Fejeként ismerik el*”.⁶

Akár egy, akár több jelről beszélünk, bizonyos dolgok azért az igaz egyház jelei, mert *Krisztus jelenlétét* jelzik az egyházban. Ez a lényeg. Ha Krisztus nincsen jelen (Jel 1:12–13; 2:5), akkor hiábavaló mindaz, amit az egyház tesz, és értelmetlen a tagság. Nem is nevezhetjük *egyháznak*, ha Krisztus nincsen ott.

⁵Belga Hitvallás 29. cikkely

⁶Belga Hitvallás 29. cikkely

A fentiekre gyermeknevelésünk tekintetében is figyelemmel kell lennünk. Ha egy bizonyos egyházban alig találhatóak meg Krisztus jelenlétének jelei, akkor ott milyen reménységünk lehet gyermekeinkre nézve? Egyedül Krisztus képes üdvözíteni őket és megmutatni nekik az utat az ő jelenléte által.

Leginkább az evangélium hirdetésében látható, hogy az igaz egyház jelei Krisztus jelenlétét mutatják. Ha megfelelően végzik, akkor az igehirdetésben *maga Krisztus beszél az egyházban* (Jn 10:27; 1Kor 1:23–24; Ef 2:17). A tiszta, biblikus igehirdetés ezek szerint Krisztus jelenlétének bizonyítéka. Ugyanez igaz a sákramentumokra és az egyházfegyelemre is.

Hangsúlyoznunk kell, hogy ezek *Krisztus* jelenlétének jelei. Az egyházhoz nem annak tagjai, azok kegyes életmódja vagy barátságossága miatt csatlakozunk, bár ezek is fontos dolgok. Azért csatlakozunk az egyházhoz, hogy kövessük Krisztust, az egyetlen Megváltót és lelkünk Felvigyázóját.

5.23. Az evangélium

Az egyház nagy, sőt *egyetlen* feladata az evangélium hirdetése. Bizonyosan ez a *missziói parancs* lényege a Máté 28:19-ben is. Azt azonban már csak kevesen tudják, hogy mi is az evangélium. Az *evangélium* szó szerinti jelentése *jó hír*, vagy a Krisztus születését kihirdető angyal szavaival élve *nagy öröm*. Valóban, az evangélium tartalma a legjobb hír, amelyet ebben a bűnnel terhelt világban valaha hallhattunk. Jó hír, mert Isten ingyen és szuverén kegyelméből való üdvösségről beszél.

Mégis sokan megváltoztatják az evangélium üzenetét, és így az már nem lesz *jó hír*. Tévedéseik miatt az evangélium már nem jobb hír, mint a napilapokban olvasható hírek. Ez különösen igaz azokra, akik az evangéliumot úgy torzítják el, hogy az üdvösséget az ember saját cselekedeteitől teszik függővé. A cselekedetektől való üdvösség rossz hír, mivel a Biblia biztosít minket afelől, hogy minden saját cselekedetünk rossz (Zsolt 14:1), és igazságunk csak olyan, mint a *megfertőztetett ruha* (Ézs 64:5).

Az evangélium többé nem jó hír, ha maga az üzenet vagy annak átadási módja arra utal, hogy az üdvösség a bűnös akaratan, választásán és döntésén múlik. Ez szörnyű hír a hozzánk hasonló változékony, ingadozó, vonakodó, engedetlen teremtményeknek (Jn 5:40; 6:44; 8:44).

Hasonlóan nyugtalanító hír az a tanítás, amelyet sokszor evangéliumként mutatnak be, miszerint Krisztus mindenkiért meghalt, és Isten mindenkit kivétel nélkül szeret, és üdvözíteni akar. Aligha jó hír az a tanítás, hogy Krisztus mindenkiért meghalt, ha egyesek végül a pokolra kerülnek, noha Krisztus állítólag meghalt értük. Ismét

nem jó hír a tanítás, hogy Isten mindenkit szeret és üdvözíteni akar, mivel egy olyan Istenről beszél, aki nem tudja megtenni, vagy nem teszi meg, amit akar. Ha némelyek a pokolra kerülnének azok közül, akikért Krisztus meghalt, az minden bizalmunkat lerontaná Krisztusban. Ha Isten mindenkit üdvözíteni szeretne, de ezt nem tudná megtenni, az minden bizalmunkat lerontaná Istenben.

Az a gyakorlat is helytelen, hogy elkerülünk egyes igazságokat, mint amelyek nem alkalmasak az evangélium hirdetéséhez. Számos probléma adódik ezzel a gyakorlattal. A *teljes* Írás evangélium. Nincs különbség a Szentírás igazságainak tanítása és az evangélium hirdetése között. Ezt mutatja meg a Máté 28:19: „*Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká* [KJV: *tanítatok* (A ford. megj.)] *minden népeket*”, vagy az apostolok példája a Cselekedetek 2, 7, 13 és 17-ben, ahol a bibliai történetírást, tanítást, költészetet és próféciát mind evangéliumként hirdetik és ahol minden tanítás megtalálható attól kezdve, hogy Isten szuverén a gonoszok felett, egészen a teremtés és a gondviselés tanáig. A Szentírás *bármely* igazsága jó hír Isten népe számára, mert üdvösségük Istenéről beszél.

Nem kevésbé nyugtalanító az a gyakorlat, hogy az evangéliumot néhány igazságra zsugorítjuk, és ezt újra meg újra hirdetjük egy esti evangélizációs alkalmon, minden héten másik textushoz ragasztva, és a jelenlévő vagy jelen nem lévő meg nem tértekhez címezve.

Egy olyan igehirdetés, amely csak a meg nem tértekhez szól, nem biblikus. Isten egész népének szüksége van az Írás *minden* igazságának hallására. A hívőket újra meg újra bűnbánatra és hitre kell hívni, amíg ebben a világban vannak, ugyanúgy, mint a meg nem térteket. Vigasztalni kell őket a Szentírás ígéreteivel, inteni annak figyelmeztetéseivel és tanítani drága igazságaival. Bárcsak Isten helyreállítaná az egyházakban az ilyen igehirdetést!

5.24. Az igehirdetés

Mi az igehirdetés? Vajon csak a tanítás egyik fajtája, azzal a különbséggel, hogy a Bibliát tanítja? Ha pedig csak a tanítás egyik fajtája, akkor miért hangsúlyozza a Szentírás olyan nagyon a fontosságát? Valójában az igehirdetés egyedi dolog. Annak megértéséhez, hogy az igehirdetés miért létfontosságú, azt is látnunk kell, hogy valójában mi az, és miért egyedi. A Biblia sok mindent mond az igehirdetésről, különösen azokkal a görög szavakkal, amelyeket az Újszövetség az *igehirdetésre* használ.

Az egyik ilyen szó azt árulja el nekünk, hogy mi az igehirdetés *tartalma*. Ez valójában az a szó, amelyből a magyar *evangélizál* szó származik, és azt jelenti, hogy *jó*

hírt hoz. A másik szó, amelyet most vizsgálni fogunk, azt mutatja meg, hogy miről is szól maga az igehirdetés. Ez a szó lefordítva azt jelenti, hogy *hírvivőnek lenni*. Azonban nem akármilyen hírvivőről van szó, hanem arról, akit egykor *futárnak* neveztek. Ez egy olyan hírvivő volt, akit egy király vagy egy nagy uralkodó küldött el, hogy egy bizonyos üzenetet vigyen el a nép számára *magának a királynak a szavaival*. A futár nem egészíthette ki azt, nem hagyhatott ki semmit, és nem *értelmezhet*e az üzenetet. Egyszerűen ezt kellett mondania: „Így szól a király!” Ily módon nagyon hasonló volt egy mai nagykövethoz (2Kor 5:20; Ef 6:20).

Az igehirdetésre alkalmazva a *követ* szó azt tanítja, hogy bárkit, aki igét hirdet, a királyok Királyának, Krisztus Jézusnak kell *meghatalmaznia*, vagyis elküldenie. Senkinek nincs joga igehirdetőnek kineveznie önmagát, vagy magától elkezdni a munkát. Még Krisztus sem tett így (Zsid 5:5). Ha egy ember önmagát állítja be az igehirdetői szolgálatba, akkor üzenetének nincsen hivatalos súlya, és senki nem köteles őt hallgatni. Ezt egy példával szemléltethetjük. Magánszemélyként lehet valamennyi tudomásom a kormányom terveiről, és egy idegen országban magamra vállalhatom azt a feladatot, hogy tájékoztassam az ottani kormányt saját országom szándékairól. Még ha minden részében pontosak is az információim, akkor sincs tekintélye annak, amit mondok, és senki nem köteles figyelni rá. Csak akkor köteles figyelni az idegen kormány, ha egy nagykövet vagy a kormány valamely más hivatalos képviselője viszi el az üzenetet.

Így a Szentírás azt mondja nekünk, hogy azoknak, akik prédikálnak, *el kell küldetniük* (Rm 10:15). Ha nem küldte őket senki, akkor senkinek nem kell figyelnie arra, amit mondanak. Ezt a küldést a *Szentlélek teszi az egyházon keresztül*, az ordináció (beiktatás) vagy a kézrátétel által, amint a Cselekedetek könyve világosan megmutatja Pál apostol esetében (Csel 13:1–3).

Ez azt is jelenti, hogy a lelkipásztor nemcsak Isten felé felelős, hanem az őt küldő egyház vagy egyházak felé is (Csel 14:27). Az elhívás mindig elszámoltathatóságot jelent. Ahogyan Krisztus az egyházat használja egy lelkipásztor elküldésére, ugyanúgy az egyházat használja arra is, hogy számonkérje a lelkipásztort az általa hozott üzenetet.

Ezekért hisszük, hogy szükséges a törvényes igehirdetői szolgálat, és nem biblikus a *laikus igehirdetés*.⁷ Azok az emberek, akiket senki nem küldött, és akik senki felé nem számoltathatóak el, nem igazi követei vagy futárai Krisztusnak.

⁷A laikus igehirdetés azt jelenti, hogy az igehirdetői szolgálatot nem elhívott és beiktatott emberek végzik. (A ford. megj.)

5.25. Krisztus és az igehirdetés

A legfontosabb, amit a Biblia az igehirdetésről tanít, hogy abban Isten népe magának Krisztusnak a szavát hallja. A János 10:27-ben Jézus azt mondja nekünk, hogy hallanunk kell és halljuk is az ő szavát. Más szakaszokból is világos, hogy az *igehirdetésben* halljuk az ő szavát (Rm 1:16–17; 10:13–14; 1Kor 1:18, 23–24; Ef 2:17). Példának okáért jegyezzük meg, hogy az Efézus 2:17-ben *Krisztus* az, aki jön, és békességet hirdet zsidóknak és pogányoknak egyaránt. Még az Ószövetségben is *Krisztus* Lelke volt az, aki szólt a próféták által (1Pt 1:10–11). Ez rendkívül fontos. Ha Krisztus nem szól az igehirdetés által, akkor soha senki nem üdvözülni az evangélium hirdetése által. Egyetlen *ember* szava sem vádolhatja és vezetheti bűnbánatra a bűnösöket. Ezt csakis Krisztus szava teheti meg. Senkinek nincs hatalma a bűnösök megtérítésére és Istenhez vezetésére, csakis Krisztusnak (Jn 10:27).

Mivel Krisztus az igehirdetésen keresztül szól és hallatja hangját, ezért az evangélium Isten hatalma az üdvösségre (Rm 1:16). Valóban, az evangélium maga *Krisztus*, Isten hatalma és Isten bölcsessége (1Kor 1:23–24). Az evangélium mindig jelenlévő ket-tős hatását is megmagyarázza, hogy Krisztus beszél általa. Üdvözt, de meg is keményít. Az élet illata, de a halálé is (2Kor 2:14–16). Senki nem jöhet olyan közel Krisztushoz, hogy meghallja az ő hangját, és közben semleges maradjon. Isten kegyelméből szeretni fogja és mindig hallani szeretné a hangját, vagy meggyűlöli azt, és bezárja előtte füleit és szívét (Ézs 6:9–10). Amikor az emberek hitelenségük miatt megbotráncognak, akkor Krisztuson botráncognak meg. Ő a megütközés köve és a botráncok sziklája,⁸ nem pedig az igehirdető, legalábbis ha az evangéliumot helyesen hirdeti.

Mindazonáltal néhány dolognak teljesülnie kell ahhoz, hogy Krisztus hallható legyen az evangélium hirdetésében. Először is *egyedül az Írást* szabad hirdetni. Ez, és csak ez Krisztus Szava az ő népéhez. Az anekdoták, a viccek, a szórakoztatás vagy az igehirdető saját gondolatai legyenek bármilyen értékesek, az igehirdetésben haszontalanok. *Egyedül az Igét* szabad hirdetni.

Másodszor az igehirdetésnek *igemagyarázónak* kell lennie. Másként szólva az *Igét* kell hirdetni. Manapság sok igehirdetés *nem* igemagyarázó. Néhány jó gondolatot szőnek egy bibliai textus köré, de magát a Szentírást sosem magyarázzák, és a választott szakaszt nem fejtik ki.

Harmadszor, amint már korábban is mondtuk, az igehirdetőnek el kell küldetnie (Rm 10:15), azaz Krisztus egyházának fel kell hatalmaznia és hivatalba kell állítania (Csel 13:1–4 – vegyük észre, hogy az egyháztól való küldetést a 4. vers a

⁸Ézs 8:14; Rm 9:33; 1Pt 2:7 (A ford. megj.)

Szentlélektől való küldetéssel azonosítja). Ha az igehirdető *nincs* elküldve, akkor sem neki, sem hallgatóságának nincs semmi biztosítéka arra, hogy Krisztus használni fogja és rajta keresztül beszél. Mi a haszna akkor az igehirdetésnek?

Bárcsak Isten megadná, hogy Krisztus szavát újra meghallják az egyházakban!

5.26. A keresztyén egyházfegyelem szükségessége

A keresztyén egyházfegyelem szinte teljesen hiányzik a mai egyházból. Ritkán hallunk arról, hogy valakit kiközösítenek az egyházból. Ez legfeljebb valami nagyon súlyos bűn miatt történik meg, de az embereket még ezekért sem mindig fegyelmezik meg. A nem keresztyén módon élő emberek az egyház tagjai maradnak. A hitetlenek egyházi tisztségeket viselnek. A lelkipásztorok hirdethetnek mindent, illetve bármit, akár mennyire is nem biblikus. A bűnt, a hitelenséget, a visszaesést és az engedetlenséget alig-alig büntetik meg.

Ez különösen igaz sok olyan dologban, amely „apró” bűnnek számít, de meglehetősen romboló, ha az egyházban elmulasztják annak feddését és akadályozását. Szokatlan dolog lenne, ha megfeddnék az olyan bűnöket, mint a másokról való gonosz beszéd és pletyka, vagy bűnnek neveznék az olyan vétkeket, mint az irigység, a gyűlölet és a viszálykodás, miközben ezek mind az egyházban, mind Isten szolgálatában pusztítóak (Péld 26:17–28; Mt 5:21–24). Ezek a szőlőket elpusztító rókafiak (Én 2:15).

Az egyházfegyelem hiányának a következménye, hogy a bűn annak minden romboló erejével virágzik és növekszik az egyházban, míg végül az egyház romba dől. Amikor az Ige a korinthusi egyház bűneiről beszél, akkor arra emlékeztet minket, hogy *„egy kicsiny kovász az egész tésztát megposhasztja”* (1Kor 5:6). Még az első szeretet hiánya is azt a fenyegetést hozta az efézusi egyházra, hogy Krisztus elmozdítja gyertyatartóját, pedig minden más rendben volt (Jel 2:1–7).

A keresztyén egyházfegyelem az úrvacsorától való eltiltásban és a kiközösítésben éri el a csúcspontját. Miközben az ilyen eljárás nem kellemes, mégis nagyon fontos az egyház biztonsága és egészsége szempontjából, így gyakran beszél róla a Szentírás (Mt 18:15–17; 1Kor 5:1–13; 2Thessz 3:14–15; 1Tim 1:19–20; Jel 2:2).

A Biblia úgy írja le a kiközösítést, mint átadni valakit a Sátánnak (1Kor 5:5; 1Tim 1:20), és kizárni őt a közösségből (Mt 18:17, 2Thessz 3:14), különösen az úrvacsorai közösségből (1Kor 5:11, 13). Legalább néhány esetben magában foglalja a vétkesek valóságos bírói tárgyalását is (Jel 2:2).

A keresztyén egyházfegyelem olyan szélsőséges intézkedéseket is tartalmaz, hogy valószínűleg ez az oka annak, hogy ritkán hajtják végre. Mindazonáltal nemcsak

az egyház egészsége, hanem a bűnös üdvössége miatt is nagyon fontos. Miután az 1Korinthus 5:5 a lehető legerősebb kifejezésekkel írta le az egyházfegyelmet, azt is kifejti, hogy a fegyelmezés fő célja *a testnek veszedelme* és a lélek megtartatása az Úr Jézusnak ama napján (vö. 2Thessz 3:14). Így az egyik református hitvallás úgy beszél a kiközösítésről, mint az *utolsó orvosságról*.⁹

Az egyházfegyelem azonban nem csupán a kiközösítést jelenti. *Minden tag részéről éberséget és feddést* igényel. A Máté 18 azt tanítja, hogy az egyháznak mint egésznek nem is kell foglalkoznia az üggyel, hacsak a bűnével szembesített bűnös nem hajlandó megbánni azt. Meg vagyunk győződve arról, hogy a formális egyházfegyelemre és az egyházból való kizárásra nem lenne nagy szükség akkor, ha az egyháztagok hűségesen teljesítenék ezeket a kötelességeiket.

5.27. A keresztyén egyházfegyelem módja

Mivel a keresztyén egyházfegyelem ilyen komoly dolog, az Ige körültekintően szabályozza azt, különösen a Máté 18-ban. Ezek a szabályok létfontosságúak. Már beszéltünk arról, hogy az egyházfegyelem rendszerint egy *személyes intéssel* kezdődik. Ha valaki vétkezett ellenünk, vagy megbotránkoztatott minket, akkor oda kell mennünk hozzá, hogy rámutassunk bűnére, és nem szabad *rögtön* az egyház elé vinni az ügyet.

Ezzel a személyes fegyelmezéssel kapcsolatban oda kell figyelnünk néhány szempontra. Először is, amikor a bűnnel személyesen foglalkozunk, azt a bűnösnek kell megmondanunk, *nem mindenki másnak*. Ha mindenkinek elmondjuk mások bűnét, az maga az árulkodás vagy pletykálgodás bűne, amely halálos gonoszság az egyházban (Péld 26:20–26). Ezért szól így Jézus a Máté 18:15-ben: „*Dorgáld meg őt négy szem között.*”

Másodszor elsősorban annak az embernek a kötelessége a vétkezőhöz odamenni, *aki ellen az illető vétkezett* (Mt 18:15). Kevélységünkben és haragunkban túl gyakran várunk az ellenünk vétkezőre, hogy hozzánk jöjjön, és az eredmény az, hogy nem békülünk ki vele.

Harmadszor a bűn miatti feddésnek alázatban és szeretetben kell végbemennie. A Máté 18-ban Jézus a vétkes, hívő társainkat *atyafiaknak* nevezi. A 2Thesszalonika 3:15 szerint még a kiközösített embert is *atyafiként* kell inteni. Túl gyakran azért nem sikerül egy testvért megnyerni, mert nem a *megfelelő módon* mutatunk rá a bűnére.

⁹ *Form for Excommunication* [A kiközösítés rendtartása]. *The Confessions and the Church Order of the Protestant Reformed Churches* [A Protestáns Református Egyházak hitvallásai és egyházi rendtartása]. Grandville, Michigan, USA, Protestant Reformed Churches in America, 2005. 276.

Csak ha a bűnös nem fogadja el az intést, és nem bánja meg a bűnét, akkor hozhatjuk mások tudomására az ügyet, de akkor *sem* szóbeszéd formájában. A bűnöst tanúk jelenlétében kell felkeresni (Mt 18:16; 4Móz 35:30), akiknek szintén kötelességük meginteni őt, ha meggyőződtek vétkeességéről (Mt 18:17).

Csak akkor kell a hivatalba állított presbitereken keresztül működő egyház elé vinni az ügyet, ha a bűnös továbbra sem bánja meg a bűnét. Ekkor, a legvégső esetben kiközösítik mind az elkövetett bűnért, mind a bűnbánat elutasításáért. Ez a kiközösítés – amint azt maga a szó is sugallja – az Úr asztalától való eltiltást, végső soron pedig az egyháztagság és a közösség megszűnését jelenti.

Azt is érdemes megjegyezni, hogy a Szentírás *több* intésről beszél, nem csupán egyről. A szeretet megköveteli, hogy minden lehetőséget megadjunk a bűnbánatra. Az intésben amennyire csak lehet, kímélnünk kell a bűnöst, különösen ha bűnbánatot tart (2Kor 2:5–8). A Szentírás ezért azt mondja, hogy a szeretet elfedezi a bűnt. Nem úgy rejti el, hogy nem is törődik vele, hanem ha lehet, akkor megkíméli a bűnöst a felesleges szégyentől és gyalázattól (Jak 5:19–20).

Mindazonáltal néhány esetben a Szentírás jelzi, hogy a bűnt azonnal és nyilvánosan meg kell feddeni. Így tett Pál Péterrel (Gal 2:11–14), valószínűleg Péternek az egyházban való kiemelkedő helye miatt. Az 1Timótheus 5:20-ban két esetről olvasunk: ha egy ember mindenki előtt, azaz nyilvánosan vétkezett, és ha egy ember az egyház vezetője (Pál itt kifejezetten a presbiterekről beszél).

Ilyen módon rendeződik a bűn az egyházban, és nem fogja azt pusztítani. Szent Istenünkre nem hozunk gyalázatot, hanem dicsőítjük az egyházban, és a bűnösök üdvözülni fognak.

5.28. A sákramentumok

Miután szóltunk az ígehirdetésről és az egyházfegyelemről, most elérkeztünk a sákramentumok (szentségek) nehéz témájához. Egyrészt nyugtalanító, hogy az egyház megosztottságának fő okai közé tartoznak azok a sákramentumok, amelyeket Krisztus az egyház egységének jelül rendelt. Másrészt a sákramentumokban összpontosul majdnem minden, amit egy egyház hisz, így nem meglepő, hogy ezek jelzik az egyházak és a keresztyének közti megosztottságot. Nem azért beszélünk a sákramentumokról, hogy előmozdítsuk a szakadásokat, hanem azzal a reménnyel és imádsággal, hogy egység legyen az igazságban.

Mik a sákramentumok? A *sákramentum* szó eredete egy olyan latin szó, amely *esküt* jelent.¹⁰ Ugyan nem található meg a Szentírásban, mégis ezt használjuk, mivel mindegyik sákramentum egy látható, kézzel fogható (megérinthető) ígéret vagy eskü Krisztustól az ő egyháza részére. A *sákramentum* szót bizonyos szertartásokra használjuk, amelyeket Krisztus különleges módon adott az ő egyháznak, hogy megerősítse a neki való ígéreteit. Ezeket a szertartásokat az egyházban Krisztus visszajöveteléig kell használni (Mt 28:19–20; 1Kor 11:26).

Ezek a szertartások vagy ceremóniák jelképek vagy jelek. Ez nyilvánvaló abból, hogy Jézus az úrvacsorai kenyeret úgy nevezi, hogy *az én testem*, a poharat pedig úgy, hogy *„amaz új szövetség az én véremben”* (Lk 22:19–20). Mivel a kenyér és a pohár nem lehetnek szó szerint ezek, amint azt remélhetőleg a következőkben világossá válik, ezért szükségszerűen Krisztus testének és vérének *jelei*. Ugyanezt látjuk a keresztségben is. A Szentírás a vízzel való keresztséget és a bűnök Krisztus vérével való lemosását ugyanazzal a névvel illeti. A jel és a lelki valóság neve ugyanaz: *keresztség* (vö. Csel 2:41 és 1Pt 3:21). Ezeket a jelképeket és jeleket hitünk segítségéül kaptuk (Bír 6:36–40; Lk 1:18–20; 2:12). Ezek kétféleképpen segítik hitünket: kiábrázolják a láthatatlan, a lelki valóságot, és tökéletes Megváltóként mutatnak Krisztusra. Szükségünk van rájuk, mert hitünk gyakran gyenge, és úgy kell hinnünk, hogy nem látunk (Jn 20:29; 2Kor 5:7).

Hisszük, hogy folytonosság van a körülmetélés és a keresztség, illetve a páska és az úrvacsora között, és így a sákramentumokra *pecsétként* is tekintünk (Rm 4:11). Valóban, ha jelek, akkor pecséteknek is kell lenniük, mert a jelek mindig megerősítenek vagy megpecsételnek valamit.

Pecsétként a sákramentumok nemcsak úgy működnek, hogy a hívők számára kiábrázolják a lelki valóságokat, és megtanítanak nekünk bizonyos dolgokat, hanem úgy is, hogy *megerősítik és megszilárdítják a hitünket*. A sákramentumok úgy erősítik meg a hitünket, hogy a keresztségben bizonyossá tesznek afelől, hogy amilyen valóságosan a víz megmossa testünket, úgy mossa meg Krisztus vére a lelkünket; az úrvacsorában pedig arról, hogy amilyen bizonyosan táplál és frissít minket a kenyér és a bor, úgy Krisztus a lelkünknek napról napra étele, itala és élete.

A sákramentumok tehát Isten jóságának és irgalmának csodálatos, figyelemre méltó bizonyosságai, aki nem vet meg minket, hanem erőtlenségünkben támogat. Ezért a sákramentumok szükségesek, és a velük való élés Istenbe vetett bizalmunkat erősíti.

¹⁰A szó elsődleges jelentése *biztosíték*, de *esküt* is jelent. (A ford. megj.)

5.29. Két sákramentum

Miért van két sákramentum, és miért csak kettő? Választ kell adnunk erre a kérdésre, mert a római katolikus tévtanítás hét sákramentumról (szentségről) beszél, és egyes protestáns csoportok hajlamosak olyan dolgokat, mint a lábmosás, a kígyók felvérese vagy más szertartások az egyházban olyan helyre emelni, ahol egyenlők lesznek a sákramentumokkal.

Honnan tudjuk, hogy valami sákramentum? A válasz az, hogy egy *jelképes szertartásnak* kell lennie, amelyet maga Krisztus parancsolt, és az apostolok parancsa vagy gyakorlata megerősített. Erre úgy utalunk, mint a sákramentumok *szereztetésére*. Ez kizárja a lábmosást, amelyet Krisztus ugyan megtett, de nem parancsolta meg egyházi szertartásként, és az apostolok parancsa vagy példája sem erősíti meg.

Egyértelmű, hogy a Róma által hozzátett sákramentumok nem teljesítik jobban a fentebb említett feltételeket, mint a lábmosás. A gyermekek bérmálása, a bűnbánat szentsége (gyónás), valamint az egyházi rend semmit sem jelképeznek, és az olyan gyakorlatokat, mint a végső szertartásokat (az utolsó kenetet) és az egyházi rendeket sem Krisztus, sem az apostolok nem parancsolták. A házasság pedig jelképes ugyan, de sem Krisztus, sem az apostolok nem követelték meg egyházi sákramentumként (1Kor 7:1, 6–8, 25–27, 32–34).

Mindez azonban nem válaszolja meg a kérdést: Miért két szentség? És még pontosabban: Miért ez a kettő – a keresztség és az úrvacsora? Feleletet kell adnunk erre a két kérdésre, hogy hasznosabban élhessünk a sákramentumokkal. Magukban a szentségekben keresendő annak az oka, hogy csak két sákramentum van. Együtt jelképezik *teljes* keresztyén életünket. A keresztség jelképezi Isten szövetségébe és az üdvösségbe való *belépésünket*, valamint annak *módját*. Az úrvacsora jelképezi az életünket ebben a szövetségben, ahogyan élvezzük és megéljük üdvösségünket, amelyet Krisztus ingyen adott nekünk. Nincs tehát szükség vagy hely más sákramentumok számára, mert semmi mást nem kell jelképezni.

A sákramentumokkal kapcsolatban csodálatos, hogy keresztyén életünk e két nézőpontjának kiábrázolásában egységes bizonyágtételt adnak Krisztusról. Együtt hirdetik, hogy mindenünk tőle, rajta keresztül, általa és őbenne van – nélküle semmik vagyunk és semmink nincs. Együtt arról beszélnek, amit Péter mond a Cselekedetek 4:12-ben: „*És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.*” A sákramentumok bizonyágtétele ugyanaz, mint Pálé az Efézus 1:3-ban: *minden* lelki áldásunk *Krisztusban* van.

A sákramentumok arról beszélnek, hogy Krisztus halála és vére központi jelentőségű. A keresztség arra emlékeztet, hogy az ő vére és áldozata által kezdjük meg a keresztyén életet. Az úrvacsora hozzáteszi, hogy miután egyszer beléptünk az Istennel való közösségbe, Krisztus vére és áldozata által élünk és mozgunk, illetve abban van lelki létezésünk, erőnk és táplálékunk. Számunkra Krisztus áldozata minden.

Milyen csodálatos ajándékokat adott nekünk Isten a sákramentumokban! Ne éljünk azokkal gondatlanul vagy hitetlenül!

5.30. A keresztség szimbolizmusa

Kissé félve kezdünk neki a keresztség tanulmányozásának annak ismeretében, hogy a keresztyének között nagy különbségek állnak fenn eme fontos téma értelmezésében. Miközben nem szeretnénk megbántani a baptista meggyőződésűeket, hisszük, hogy a Szentírás bizonyágtétele világos. Csak arra kérjük őket, hogy hallják meg, amit mondanunk kell.

Először tehát a keresztség *szimbolizmusával* foglalkozunk. Nem hisszük, hogy a keresztség vizének önmagában bármiféle hatékonysága vagy hatalma volna, ahogyan a római katolikusok, az anglikánok vagy a lutheránusok tanítják. A keresztség értéke abban a tényben rejlik, hogy ez egy *jelkép*.

Biztosak vagyunk benne, hogy mindenki egyetért azzal, hogy a keresztség vize Krisztus vérét jelképezi, és a víz használata (most egy kicsit félretéve a használat *módjának* kérdését) azt jelképezi, hogy Krisztus drága vére lemossa a bűnöket. Más-ként fogalmazva, a keresztség az üdvösség alkalmazását jelképezi a megigazításban (a bűneink terhének levétele) és a megszentelésben (a bűneink romlásának és szennyének elvétele). A keresztség tehát egyrészt bűneink bocsánatát jelképezi, ahogyan azt megigazításunkban és hit által megkaptuk, másrészt Isten munkáját, amely által az újjászületés és a megszentelés során szentté tesz minket.

Amint a keresztség az üdvösség alkalmazását jelképezi – azaz a megigazításban és a megszentelésben megmosattatást a bűneinkből –, úgy a víz sem csak Krisztus vérét, hanem Krisztus *Lelkét* is jelképezi. Ő az, akiben és aki által megmosattattunk (megkelesztelttünk) mind a bűnök bocsánatában, mind az azoktól való megtisztításban.

Ezért a Szentírás a Lélek ajándékát úgy írja le, mint keresztséget (Mt 3:11; Csel 1:5; 11:16; 1Kor 12:13). Ez egy keresztség, de csak abból az okból kifolyólag, hogy a Léleknek fontos szerepe van a bűnöktől való megtisztításban. Ő az, aki alkalmazza ránk Krisztus vérét mind a megigazításunkért, mind megszentelésünkért, és mivel ezt

úgy teszi, hogy önmagát adja nekünk, ezért elmondhatjuk, hogy megváltásunkkor nemcsak *a vérben*, hanem a *Lélekkel* vagy a *Lélekben* is megkereszteltetünk.

Ennek fontos következményei vannak. Például ez a válasz a pünkösdi mozgalom tévedésére, amely szerint a Lélekben való keresztség valami pótlólagos, a megváltásunkat követő dolog. A Lélekben vagy Lélekkel való keresztség nem más, mint az üdvözülés. Ez világos a Szentírásból (Csel 2:38–39; Rm 5:1–5; 8:9; 1Kor 12:13 vö.: Jn 7:37–39; Gal 3:2; Ef 1:13–14).

Mindennek következménye van a keresztség *módjára* is. Ha a keresztség vize jelképezi *mind* Krisztus vérét, *mind* az ő Lelkét, akkor figyelembe kell vennünk, hogy a Szentírás mindkettőt változatlanul öntésként vagy meghintésként írja le. Ezt *A keresztelés módja* című szakaszban fejtjük ki részletesebben. Itt az a lényeg, hogy a keresztség gyönyörűen jelképezi a bűnöktől *Jézus Krisztus vére és Lelke által* való megmosattatást és az azok által való eltörlését, és így megmutatja, hogyan léphetünk be Isten szövetségébe: egyedül kegyelemből és egyedül Krisztus által.

5.31. A keresztség jele és valósága

Amikor a keresztségről beszélünk, mindenekelőtt meg kell figyelniünk, hogy az Újszövetség a *keresztség* szót két különböző módon használja. Ha ezt nem ismerjük fel, az könnyen félreértéshez és tévedéshez vezethet.

Az Újszövetség a *keresztség* szóval néha a sákramentumra vagy a szertartásra utal, amelyet *vízkeresztségnek* nevezhetünk (Mt 3:7; 28:19; Csel 2:38, 41; 1Kor 10:2). Ha pontosan akarunk fogalmazni, akkor a vízkeresztség nem az igazi keresztség, hanem csak a keresztség *jele*: olyan jelkép, amely egy láthatatlan, lelki valóságra mutat.

A jelképtől vagy jeltől eltérően a *keresztség valósága* a bűnöktől való megmosattatás Jézus Krisztus vére és Lelke által. Ez a valóság, amelynek a vízkeresztség csupán képe. Ha a keresztségről ilyen lelki értelemben szólunk, akkor teljesen helyén való azt mondani, hogy a keresztség üdvözít minket (1Pt 3:21).

Az Újszövetségben sok szakasz erről a lelki, üdvözítő valóságról beszél, nem pedig a vízkeresztség jeléről. Ezek közül a legkiemelkedőbbek: Róma 6:3–6; 1Korinthus 12:13; Galácia 3:27; Efézus 4:5; Kolossé 2:12 és mindazok a helyek, amelyek a Szentlélekben vagy a Szentlélekkel való megkereszteltetésről beszélnek. Ezek közül egyik sem a vízkeresztségről beszél. Ha ezt nem vesszük észre, mindenféle tévedésbe esünk, és nagyon rossz következtetéseket vonunk le, például hogy a *víz* üdvözít (1Pt 3:21), vagy a *víz* juttat minket a Krisztussal való közösségbe (1Kor 12:13).

A jel és a valóság közti különbség nyilvánvaló abból a tényből, hogy azok közül, akiket vízzel megkereszteltek, nem mindenki kapja a keresztség *valóságát*. Azok közül pedig, akiket nem kereszteltek meg vízzel, nem is mindenki veszíti el a keresztség lelki valóságát, amely által üdvözülünk. Mindazonáltal a kettő összekapcsolódik. Az egyik a másik jele vagy képe, és erről nem feledkezhetünk meg. Egy *Chicago* feliratú, Houstonba mutató jel csak félvezető és megtevesztő lenne. A jelnek mindig a valóságra kell mutatnia ahhoz, hogy a segítségünkre szolgáljon. Ezért a jelnek egyeznie kell a valósággal, és a valóságnak is a jellel.

A vízkeresztség módjának kérdése bizonyos tekintetben megválaszolható, ha megvizsgáljuk a *lelki* keresztség módját. Ha az a kérdés, hogy miként kereszteltetünk meg Krisztus vére és Lelke által, akkor az Írás válasza, hogy meghintés vagy öntés által. Furcsa, sőt félvezető lenne, ha a jel és a valóság nem egyezne ezen a ponton. Ugyanezért a valóságnak illeszkednie kell a jelhez. Miközben a kenyér *megevése* és a bor *megivása* is Krisztus halálát jelképezi, nem lehetnének annak jelei, hogy Krisztus áldozata *megtisztít* a bűntől. A jelnek is a megtisztításra kell utalnia.

Krisztus valóban azért adta nekünk a jelet, hogy segítsen a valóság megértésében és elhívésében. Szólhatnék így: „Vajon van-e bármi, ami tényleg lemoshatja az *én* bűneimet, mégpedig mindenestül? Ez túlságosan hihetetlen. Az *én* bűneim olyan nagyok, és olyan sok van belőlük.” A keresztség jele azonban így szól: „Amilyen bizonyosan lemossa a víz a test szennyét, Krisztus vére olyan bizonyosan lemossa a bűnt.” Ezzel bátorítja a Krisztusba és az ő áldozatába vetett hitemet.

5.32. A keresztség jelentése

Gyakran azt mondják, hogy az Újszövetségben a *keresztség* szó csak a *bemerítést* vagy *alámerítést* jelenti. Itt nem fogunk bele a keresztség módjának teljes részletezésébe, de a szavak rövid tanulmányozása megmutatja, hogy nem ez a helyzet. Ez a vizsgálódás meg fogja mutatni, hogy az Újszövetségben sok olyan szakasz van, ahol a *keresztség* szó nem jelenthet és nem is jelent *be-* vagy *alámerítést*. Ezért arra kérjük azokat, akik másként hiszik, hogy hallgassák meg álláspontunkat, és ne vádoljanak minket vakon azzal, hogy emberi hagyományokat követünk, amikor nem bemerítés által keresztelünk. A keresztelés nem jelent *bemerítést* a következő igék egyikében sem.

A Márk 10:38–39: „*Jézus pedig monda nékik: Nem tudjátok, mit kértek. Megihatjátok-e a pohárt, a melyet én megiszom; és megkeresztelkedhettek-e azzal a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem?*” Ez a keresztségről beszél, de itt értelmetlen bemerítésként gondolni a keresztségre. Jézus ezekben a versekben természetesen saját

szenvedésére és halálára utal (ld. még Lk 12:50). Nem az a fő mondanivaló, hogy bemerült a szenvedésbe vagy a halálba.

Az 1Korinthus 10:2: „*És mindnyájan Mózesre keresztelkedtek meg a felhőben és a tengerben.*” Ez a vers arról beszél, hogy a zsidók Mózesre keresztelkedtek meg. Nem a felhőben vagy a tengerben, hanem a görögben szó szerint magába Mózesbe keresztelkedtek be a felhő és a tenger által. Lehetséges-e, hogy e vers jelentése, hogy bemerültek Mózesbe? A *kereszttség* szónak tehát valami mást kell jelentenie.

Az 1Korinthus 1:13: „*Vajjon részekre osztatott-é a Krisztus? Vajjon Pál feszítettett-é meg érettetek, vagy a Pál nevére kereszteltettetek-é meg?*” Itt Pál az 1Korinthus 10:2-höz hasonlóan fogalmaz, és Jézus is hasonlóan szól a Máté 28:19-ben. Vajon mit jelenthet *bemerülni* az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevébe vagy bármilyen más névbe?

Az 1Korinthus 12:13: „*Mert hiszen egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg.*” Állíthatja-e azt Isten Igéje, hogy egy testbe *merültünk be*? Nehéz látni, hogy miként lehetne itt ez a helyes jelentés. Valójában itt maga az Ige nem bemerítésről, hanem ivásról beszél.

Azok az igeversek, amelyek a Szentlélekben vagy a Szentlélekkel való keresztésgről beszélnek, nem bemerítésre, hanem a Lélek kitöltésére, kiadására vagy a vele való meghintésre utalnak (Csel 1:5; 2:17–18). Nem merültünk be a Szentlélekbe.

Akkor tehát mit jelent a *kereszttség* szó? Azt jelenti, hogy *két dolgot szoros kapcsolatba hozunk egymással, és így az egyik állapotát megváltoztatja a másik.* A szó semmit nem mond el arról, hogy *miként* jön létre ez a kapcsolat: meghintéssel, öntéssel, bemerítéssel vagy bármilyen más módon.

A Mózesbe való keresztelkedés, ahogyan az 1Korinthus 10:2-ben megjelenik, azt jelenti, hogy Izráel úgy lépett kapcsolatba vele, mint az Istentől rendelt, előképként szolgáló közbenjáróval. Így állapotuk rabszolgaságról szabadságra változott. Krisztus halállal való megkeresztelkedése nem azt jelentette, hogy belemerült a halálba, hanem a lehető legszorosabb kapcsolatba került azzal, és így megváltozott az állapota: először Isten bűnösnek tekintette értünk, majd megigazított a mi számunkra.

Amikor a Róma 6:1–6 azt mondja, hogy Krisztus halálába és feltámadásába kereszteltettünk meg, akkor nem arról beszél, hogy valamilyen módon bemerültünk azokba az eseményekbe (bármit is jelentsen az), hanem hogy hit által kapcsolatba kerültünk halálával és feltámadásával úgy, hogy teljesen és örökre megváltozott a mi állapotunk. Ez a kereszttség jelentése és valósága a hívők számára.

5.33. A keresztelés módja

Amikor a keresztelés módjáról beszélünk, nem akarunk senkivel szembefordulni, sem Krisztus egyházában megosztást kelteni. Legmélyebb vágyunk, hogy egységet láthassunk e kérdésben különösen azokkal, akik egyébként minden másban egyet-értenek velünk.

Azonban sokszor azt halljuk, hogy a gyermekek meghintésének nincs bibliai alapja, és ez a gyakorlat egyszerűen egy római katolikus maradvány. Valóban sok olyan antikálvinista könyv érhető el, amelyek egyszerűen azt feltételezik, hogy ha egy egyház gyermekeket keresztel, akkor biztosan más dolgokban is téved.

A keresztelés módját illetően hisszük, hogy a meghintés gyakorlatának nemcsak helytálló, biblikus alapja van, hanem a Szentírás a keresztelésnek ezt az *egyetlen* módját ismeri el. Vizsgáljuk tehát meg ezt kicsit közelebbről!

Azzal a váddal szemben, miszerint a meghintés nem más, mint egy római maradvány, szeretnénk rámutatni arra, hogy ez egyáltalán nem érv. Ha mindent el kellene vetni a protestantizmus tanaiból, amit Róma is hirdet, akkor még a Szentháromság tanát is el kellene hagynunk. Ezenfelül a gyermekkeresztségre vonatkozó római liturgia a keresztséget kiszolgáltató személynek szóló útmutatásaiban így szól: „*Bemeríti a gyermeket vagy vizet önt arra.*” Róma is bemerít. Félretehjük tehát a római tanítással kapcsolatos úgynevezett érvet.

A meghintés vagy öntés biblikus alapját illetően úgy látjuk, hogy a bizonyíték félreérthetetlen. Az alábbiakban rámutatunk néhány tényre. Az Ószövetségben minden szertartásos keresztelés meghintéssel vagy öntéssel történt. A Zsidók 9:10-ből világos, hogy ezek valódi keresztségek, mert itt a görög Újszövetség a *keresztségek*, miközben az angol *King James (Authorized) Version* a *megmosások* szót használja (ld. még: 13., 19. és 21. versek).¹¹

A Szentírás a Szentlélek keresztségét, amelyet a vízkeresztség jelképez, mindig a meghintéssel vagy az öntés kifejezésével írja le (Ézs 44:3; Ez 36:25; Jóel 2:28–29; Mal 3:10; Csel 2:17, 18; 10:44–45). A Szentírás Krisztus vérének ránk való alkalmazását, amelyet a keresztség vize jelképez, ugyanígy mindig a meghintéssel írja le (Ézs 52:15;¹² Zsid 10:22–23;¹³ 12:24; 1Pt 1:2).

Az Ószövetség kiemelkedő, előképszerű keresztségei, amelyeket az Újszövetség nevez keresztségeknek (1Kor 10:2; 1Pt 3:20–21), nem bemerítéssel történtek. Sőt, ezekben az előképszerű keresztségekben bemerítkeztek a fáraó és hadserege, valamint

¹¹A Károliban a *mosakodások* kifejezést olvassuk. (A ford. megj.)

¹²A KJV szerint: „*Így meg fog hinteni sok népet.*” (A ford. megj.)

¹³A Zsid 10:22 a KJV szerint: „*szívünk meg van hintve a gonosz lelkiismerettől.*” (A ford. megj.)

a Noé napjaiban élő istentelen világ merítkezett be. Ugyanígy az istentelenek fognak bemerülni a tűz tavába. Hisszük, hogy a bemerítés az ítélet, nem pedig az üdvösség kiábrázolása.

5.34. Az etióp eunuch és Jézus megkeresztelése

A keresztség módjának tanulmányozását folytatva most az etióp eunuch (Csel 8) és Jézus (Mt 3; Mk 1) megkeresztelését szeretnénk megvizsgálni. Általában ezeket tekintik a Szentírásban a bemerítés általi keresztség legvilágosabb példáinak.

Az eunuch megkeresztelése. Általában azt feltételezik, hogy a Cselekedetek 8:38–39-ben az a két kifejezés, hogy *leszálltak a vízbe és feljöttek a vízből*, az eunuch *keresztségét* írja le, illetve azt, hogy bemerítkezett. Két probléma van ezzel a nézettel. Az egyik, hogy az eredeti szövegben használt prepozíciókból (a magyarban a *-be* és *-ből* toldalék, a görögben az *eisz* illetve az *ek* prepozíció) egyáltalán nem következik a bemerítés. Arra sem következtethetünk belőlük szükségszerűen, hogy bárki benne volt a vízben. Az *eisz* prepozíciót az Újszövetségben több különböző módon fordítják, ugyanígy az *ek* szót is.¹⁴ Ha ezeket a különféle fordításokat behelyettesítjük ezekbe a versekbe, akkor azonnal kiderül, milyen nagy különbség van köztük. A lényeg, hogy ez a két szó egyáltalán nem a keresztlést írja le, hanem hogy mi történt közvetlenül a keresztlés előtt és után.

A Cselekedetek 8-ban használt két prepozíció nyilvánvalóan nem jellemezheti a keresztlést, mert mind az eunuchra, mind Filepre vonatkoznak. Ha egy bemerítéses keresztlést írnak le, akkor Filep magát is bemerítette, hiszen ő is *leszállt* a vízbe és *feljött* onnan. A szavak vagy mindkettejük bemerítésére vonatkoznak – Filep az eunuchhal együtt önmagát is megkereszteli –, vagy egyáltalán nem a megkeresztelést írják le.

Végül, ami még ennél is fontosabb, a Szentírás fényében nézve Jézus megkeresztelése nem történhetett bemerítés által. Figyeljünk csak meg néhány tényt Jézus megkeresztelésével kapcsolatban a Máté 3-ban és a Márk 1-ben! A Márk 1 ugyanazokat a görög szavakat használja, mint a Cselekedetek 8. A Máté 3:16-ban egy másik prepozíció áll, a görög *apo* szó.¹⁵ Jézus megkeresztelésének történeténél megjelenik még egy szempont. Nem szabad elfelejtenünk, hogy harmincéves korában (Lk 3:23) vízzel

¹⁴ Az *eisz* angol fordítása és előfordulásainak száma: *at* (-nál/-nél, 20); *in* (-ba[n]/-be[n], 131); *into* (-ba/-be, 571); *to* (-hoz/-hez/-höz, 282); *toward* (felé, 32); *unto* (-nak/-nek, -hoz/-hez/-höz, 208). Az *ek* angol fordítása: *from* (-ból/-ből, 182); *up from* (fel valamiből, 2); *out of* (valahonnan ki, 131).

Az *eisz* magyar fordítása: -ba(n)/-be(n), -on/-en/-ön, -ra/-re, -hoz/-hez/-höz, -ig, -vá/-vé, -ra/-re, -ért, -iránt, -ellen, -szemben, -illetően, -szor/-ször. Az *ek* magyar fordítása: -ból/-ből, -tól/-től, -ról/-ről, -közül, -által, -szerint, -felől, -óta, -szorra. (A ford. megj.)

¹⁵ Az *apo* angol fordításai: *from* (-ból/-ből, -tól/-től, 372); *out of* (valamiből ki, 27).

keresztelte meg egy pap (Keresztelő János apjához, Zakariášhoz hasonlóan pap volt, ld. Lk 1:5, 13). Megkereszteltetésekor Jézus mindezekről így szólt: „*így illik nekünk minden igazságot betöltenünk*” (Mt 3:15). Hogy Jézus az ő megkereszteltetése által teljesített be *minden igazságot*, csak arra vonatkozhat, hogy beteljesítette a törvény igaz követeléseit. Milyen törvényről van szó? A pap felszentelésének törvényéről. Egy papot harminc éves koráig nem szenteltek fel (4Móz 4:3, 47), akkor pedig egy másik pap szentelte fel (2Móz 29:9; 4Móz 25:13), mégpedig vízzel való *meghintés* által (4Móz 8:6–7).

A törvényt beteljesítve tehát Krisztus nem keresztelkedhetett meg másként, mint meghintés által, különben nem beteljesítette volna, hanem megszegte volna a törvényt. Krisztus megkeresztelése tehát nem annak a bizonyítéka, hogy a bemeztetés a keresztelés helyes módja, hanem éppen ellenkezőleg. Kérjük azokat, akik másként hiszik, hogy ezt gondosan fontolják meg.

5.35. A gyermekkeresztség az Újszövetségben

A gyermekkeresztség gyakorlatával szemben felhozott egyik szokásos ellenvetés, hogy egyetlen újszövetségi igehely sem beszél megkeresztelt gyermekekről. Ez egyszerűen nem igaz. Valójában két ilyen bibliai szakasz is létezik.

Az egyik az 1Korinthus 10:2, amelyet más összefüggésben már vizsgáltunk: „*És mindnyájan Mózesre keresztelkedtek meg a felhőben és a tengerben.*” Ez a hely az izráeliták vörös-tengeri átkelését keresztségként írja le – és ez a keresztség nyilvánvalóan gyermekekre is kiterjedt (2Móz 10:9; 12:37). Igencsak nehéz lenne tagadni, hogy ekkor voltak köztük gyermekek, mert több mint kétmillió izráelita ment ki Egyiptomból (2Móz 12:37–38).

A lényeg, hogy a vörös-tengeri átkelés az újszövetségi meghatározás és szóhasználat értelmében keresztség. Ezt az eseményt az 1Korinthus 10:2-ben az újszövetségi *keresztség* szó írja le. Ezen nem változtat az a baptista ellenérv, miszerint ez az Ószövetségben történt. A *keresztség* szó használata ebben a versben azt mutatja, hogy ez az újszövetségi szó – amint azt korábban megmutattuk – nem mindig *bemeztétést* jelent. Az izráeliták nem merültek bele a Vörös-tengerbe.

Egyébként az, hogy a vörös-tengeri átkelés az Ószövetségben történt, valójában azt a fontos gondolatot hangsúlyozza, hogy a keresztség az Újszövetségben *nem* valami új dolog. Az Ószövetségben sok keresztség volt, ahogyan azt a Zsidók 9:10 világosan megmutatja: „*Csakis ételekkel meg italokkal és különböző mosakodásokkal – amelyek*

Magyar jelentései: -tól/-től, -ról/-ről, -ból/-ből, elől, közül, miatt stb. (A ford. megj.)

testi rendszabályok – a megjobbulás idejéig kötelezők.” A *mosakodások* szó valójában a *keresztségek* szó. Az pedig, hogy ezek valódi keresztségek voltak, egyértelmű abból, hogy az Újszövetség ekként utal rájuk. A 19. vers úgy írja le az egyik ilyen keresztséget, mint amely *az egész népre* vonatkozott, és a Szentírásból tudjuk, hogy ez a gyermekeket is magában foglalta (2Móz 20:12).

Ezen semmit nem változtat az a baptista ellenvetés, hogy ezek *tipikus* (előkép-szerű) keresztségek voltak. *Minden* vízkeresztség szimbolikus, és jelképez valamit. Sőt, az ószövetségi és az újszövetségi keresztségek *pontosan ugyanazt a dolgot* jelképezik: a bűnök lemosását Krisztus vére és Lelke által (1Kor 10:2; főként a Zsid 9:13–14, 22 és az 1Pt 3:21). Ezek a versek azért jelentősek, mert megmutatják, hogy az ószövet-ségi és az újszövetségi keresztségek pontosan ugyanazt jelentették, mégpedig hogy vérontás által van a megtisztulás és a bűnbocsánat (Zsid 10:22–23). A megkeresz-telkedésnek ugyanaz volt a jelentősége az Ószövetségben, mint az Újszövetségben, azzal az egyetlen különbséggel, hogy az Ószövetségben előremutatott, Jézus halála óta pedig visszamutatott arra.

Így a két szövetség között nincs lényegi különbség még a keresztség dolgában sem. Ha valaki másként gondolkozik, az a diszpenzácionalizmus felé tart, és elválasztja az Ó- és az Újszövetséget.

A keresztség nem volt valami új és hallatlan dolog az izráeliták számára, amikor János elkezdett keresztelni a Jordán folyónál. Annak sem kell meglepetésként érnie bennünket, hogy a gyermekkeresztség gondolata megjelenik az Ószövetségben. Mind az Ó-, mind az Újszövetségben csak egyetlen népe van Istennek, egyetlen szövetség, az üdvösségnek egyetlen útja és a szövetségnek egyetlen jele.

5.36. A családi keresztség

A keresztséget inkább *családi* vagy *háznépkeresztségként* íránk le, nem pedig *gyermek-keresztségként*. Ennek számos oka van. Először is senki sem kizárólag gyermekeket keresztel meg. Akik életükben később térnek meg, és korábban soha nem keresztelték meg őket, azokat felnőttként keresztelik meg még azokban az egyházakban is, ahol egyébként kiszolgáltatták a keresztséget a gyermekek részére is. Másodszor a családi vagy háznépkeresztség az a fajta keresztség, amelyről a Szentírás ír, amikor azokról beszél, akiket meg kell keresztelni. Harmadszor a *családi keresztség* emlékeztet arra, hogy a Cselekedetek 16-hoz hasonló szakaszok hogyan és miért bizonyítják, hogy a gyermekeket a felnőttekhez hasonlóan meg kell keresztelni.

Meglehetősen világos, hogy a Szentírás családi keresztségről beszél. A Cselekedetek 16-ban Pál Lídia és a filippi börtönőr háznépét is megkeresztelte (15. és 33. v.). Pál az 1Korinthus 1:16-ban beszél arról, hogy megkeresztelte Stefana háznépét. A Cselekedetek 10:48-ban arról olvasunk, hogy Péter megkeresztelte Kornélius háznépét. A keresztségnek tehát ez az újszövetségi mintája.

Így ezeket a szakaszokat használjuk arra, hogy alátámasszuk a hívők *gyermekei-nek* keresztelési gyakorlatát. Természetesen igaz, hogy nem tudjuk, hogy ezekben a háznépekben voltak-e kicsiny gyermekek, de valószínűtlen, hogy a négy közül egyik családban sem lettek volna. Mindazonáltal, ha a Szentírás a családi vagy háznépkeresztés mintáját fekteti le, azt lehetetlen a gyermekek megkeresztelése nélkül gyakorolni, hiszen a legtöbb családban vannak kicsinyek.

Azt is hozzátennénk, hogy ha a Szentírás egyedüli szabálya a „hívőkeresztés” – ahogyan azt a baptisták tanítják –, akkor a családi vagy háznépkeresztés lehetetlenné válik. Még ha történetesen egy időben tér meg és keresztelkedik meg egy baptista egyházban ugyanazon család több tagja, akkor sem egy háznép vagy egy család tagjaiként, hanem egyénekként keresztelkednek meg, mindannyian saját hitvallásuk alapján.

A háznép és családok megkeresztelése Isten családi szövetségének hitéből következik, miszerint ő szuverén, kegyelmes és változhatatlan módon üdvösséget ígér családoknak és háznépnek, valamint azt is megígéri, hogy ő a hívők és gyermekeik Istene lesz (1Móz 17:7; Csel 2:39).

A gyakorlat azonban nem jelenti annak feltételezését, hogy egy háznép minden tagja szükségszerűen üdvözüln. De az sem biztosíték, ha valakit hitvalló felnőttként keresztelnek meg. A keresztség *sosem* biztosítja vagy állítja, hogy a megkeresztelt ember bizonyosan üdvözüln.

A családok és háznép megkeresztelésének gyakorlata a Szentírás világos példája alapján arra emlékeztet, hogy maga Isten egy család – Atya, Fiú és Szentlélek –, és ő úgy magasztalja fel kegyelmét, és úgy jelenti ki önmagát, hogy üdvösséget ad a családoknak. Ő valóban a családok Istene (Zsolt 107:41¹⁶).

5.37. A keresztség és a királyságba való belépés

Egy olyan szakasz, amelyre a gyermekkeresztést gyakorlók sokszor hivatkoznak hitük bizonyítására, a Márk 10:13–16, amely leírja, ahogyan Jézus megáldja a kicsiny gyermekeket. Akik az úgynevezett *hívőkeresztés*hez ragaszkodnak, érthetetlenek

¹⁶Itt a Károli *nemzetségeket* fordít, a KJV pedig *családokat*. (A ford. megj.)

találják ennek a szakasznak ezt a használatát, mert itt egyáltalán nincs szó a keresztségről. Mindazonáltal a Márk 10 egy olyan bizonyító igehely, amely *használható* a gyermekkereszttség alátámasztására. Ez számos okból kifolyólag igaz, de legelőször meg kell jegyeznünk, hogy ezek a gyermekek valójában *csecsemők* voltak (Lk 18:15).

Először is ebben a szakaszban Jézus befogadja ezeket a kisgyermeket, karjára veszi és megáldja őket. Jézus karjában lenni és tőle megáldatni nem kevesebb, mint maga az üdvösség. A Márk 10:14–15-ből egyértelmű, hogy Jézus ezeket a kisgyermeket megváltotta, mert itt úgy beszél róluk, mint akik megkapják a királyságot.¹⁷

A keresztség ennek az üdvösségnek és a királyság elnyerésének a *képe* vagy *jele*, amely azt mutatja meg nekünk, hogyan léphetünk be a királyságba. Az érv tehát ez: ha ezek a kisgyermek megkaphatják azt a *valóságot*, amelyre a keresztség mutat, miért nem kaphatják meg a valóság *jelét*? Másként fogalmazva: ha megkaphatják a nagyobbat, miért nem kaphatják meg a kisebbet? Hisszük, hogy mivel megkaphatják és meg is kapják a valóságot, ezért meg *kell* kapniuk a jelet is. A kegyelmi szövetségben ők is ígéretet kapnak az üdvösségre ugyanúgy, mint a felnőttek.

Másodszor Jézus a Márk 10:15-ben azt mondja, hogy senki nem kapja meg a királyságot, kivéve ahogyan azt egy gyermek elnyeri, azaz passzív módon, ismeret nélkül, egyedül a kegyelem ereje által. Tehát a királyság kicsiny gyermek módjára való elnyerése cselekedetek nélkül való elnyerést jelent – részünkről bármiféle erőfeszítés nélkül. Ez az egyetlen módja annak, ahogyan egy gyermek befogadhatja a királyságot.

Sőt valójában ez az egyetlen módja annak, hogy *bárki* befogadhassa a királyságot. Kezdetben, mielőtt megkapjuk az üdvösséget, nem keressük és nem is kívánjuk azt. Végül is holtak vagyunk vétkeinkben és bűneinkben, és csak amikor Isten kegyelmesen *megadja* nekünk az üdvösséget és a királyságot úgy, hogy újjászül minket, akkor kezdjük mi is keresni és megismerni, amit ő tett. Jézus ezért azt mondja nekünk, hogy egyetlenegy módon lehet befogadni a királyságot – kicsiny gyermekként. Ha nem úgy fogadtuk be, akkor egyáltalán nem fogadtuk be.

Itt rejlik még egy indok a gyermekek megkeresztelésére. Nem állítjuk, hogy minden megkeresztelt gyermek szükségszerűen üdvözülni, de minden gyermek megkeresztelésében látjuk annak a képét, hogy Isten szövetségének ígérete szerint miképpen lehetséges az üdvösség egy kisgyermek számára: a szuverén kegyelem ereje által.

Valóban minden megkeresztelt kisgyermekben előttünk van egy kép arról, hogy miként üdvözült közülünk bárki és mindenki – nem saját akaratából vagy erőfeszítéséből, hanem a szuverén kegyelem mindenható ereje által, amely akkor

¹⁷Tudniillik Isten országát. (A ford. megj.)

érte el őt, amikor még nem kereste és nem kutatta azt. Isten ad nekünk új életet és újjászületést.

A gyermekkeresztség célja tehát annak megmutatása, hogy *miként* üdvözülünk, nem pedig a megkeresztelt gyermek üdvösségének bizonyítása (ezt a vízkeresztség önmagában *soha* nem tudja megtenni). A keresztség megmutatja az üdvösség egyetlen útját, és emlékeztet minket arra, hogy Isten megígéri, hogy üdvözíti a hívők gyermekeit ugyanazon szuverén kegyelem által, amely szüleiket is üdvözítette. Milyen szomorú, hogy sok ember számára nincs meg ez a tanúbizonyság, vagy nem látja azt a gáymoltalan gyermekek megkeresztelésében.

5.38. A keresztség és a körülmetélés

A családi vagy gyermekkeresztség melletti egyik érv a körülmetélés és a keresztség közti összefüggés. Ezt nem olyan könnyű látni, mivel a külső jelek a kettőben teljesen különbözőképpen jelennek meg. Azonban rá kell mutatnunk arra, hogy amiről körülmetélésként és keresztségként beszélünk, azok csak a *jelek*, de jelentésüket illetően *pontosan* ugyanaz a kettő. A körülmetélés *valósága* pontosan ugyanaz, mint a keresztség *valósága*.

A valódi körülmetélés és a valódi keresztség maga az üdvösség, azaz hogy Krisztus az ő keresztáldozata által elveszi a bűnt. A körülmetélés esetében ez világosan látható az 5Mózes 30:6-ból és a Kolossé 2:11-ből, a keresztség esetében pedig a Róma 6:1–6-ból és az 1Péter 3:21-ből. A jelek a lelki valóságot illetően pontosan ugyanazok, és miközben teljesen másként jelennek meg, *ugyanazt* a lelki igazságot jelképezik.

Ha azt állítjuk, hogy a kettő teljesen különböző, akkor a diszpenzácionalizmus tévedésébe esünk, és azt mondjuk, hogy *az üdvösségnek két különböző útja* létezik: az egyik az Ó-, a másik pedig az Újszövetségben. A legtöbb baptista ezt úgy próbálja elkerülni, hogy az 5Mózes 30:6 és a Kolossé 2:11 ellenére ragaszkodik ahhoz, hogy az ószövetségi körülmetélés *nem* az üdvösség jele volt, csak valamilyen jel, amely Izráel népének tagjai azonosítására szolgált.

Ezt Pál elutasítja a Róma 2:28-ban, ahol bizonyítja, hogy a külső körülmetélés egyáltalán nem a valóság, és semmit nem jelent külsőleg zsidónak lenni; az egyetlen körülmetélés, amelyik számít, a *szívé*, és csak az a zsidó, aki *belsőleg* az. Aki szeretne kitarítani amellet, hogy van valami speciális abban, ha valaki Ábrahám test szerinti leszármazottja, olvassa el ezt a verset!

Miért eltérő tehát a körülmetélés és a keresztség külső jele? Ezt az Ó- és az Újszövetség közt fennálló fő különbség fényében láthatjuk meg. Az Ószövetségben

mindahhoz, ami Krisztusra mutatott előre, vérontás kapcsolódott (Zsid 9:22), de amikor Krisztus vére egyszer már kiontatott, többé nem lehet vérontás (Zsid 10:12), még a körülmetélésben sem.

Ez az *egyetlen* valódi különbség a körülmetélés és a keresztség jelét tekintve. Jelentésükben és valóságukban pontosan ugyanazok. Maga a Szentírás azonosítja őket a Kolossé 2:11–12-ben. Mivel ez egy két versre kiterjedő hosszú mondat, hajlamosak vagyunk nem érteni a lényegét, amelyről Pál beszél. Itt azt mondja, hogy körülmetélve lenni annyi, mint megkeresztelve lenni. Ez a Kolossé 2 egyik fő gondolata. A pogány hívőkhöz szólva Pál arról beszél, hogy *mindenük* megvan Krisztusban (10–11. v.), *beleértve a körülmetélést is*. Semmit sem nélkülöznek Krisztusban, akiben lakozik az istenségnek egész teljessége testileg (9. v.).

A körülmetélés és a keresztség nemcsak jelentésében, hanem *lelki valóságukat* illetően is ugyanaz, és ez az oka annak, hogy Isten népének – a gyermekeket is beleértve – az Ó- és az Újszövetségben is ki kell szolgáltatni a külső jeleket (Isten egyetlen, örökkévaló szövetsége alatt).

5.39. A szövetség és a hitetlenek

A baptisták egyik ellenvetése a gyermekkeresztséggel szemben az, hogy némelyeket megkeresztelnek, de nem üdvözültek, és soha nem is fognak üdvözülni. Mindig arra emlékeztetik a gyermekkeresztség gyakorlóit, hogy a gyermekek megkeresztelésekor olyanoknak szolgáltatják ki ezt a sákramentumot, akik nem tértek meg, és nem vallották meg hitüket. Ez a baptisták számára teljesen önkényesnek tűnik.

Erre az ellenvetésre válaszul rámutatunk arra, hogy mind a baptista, mind a református egyházakban *lehetetlen*, hogy *kizárólag* üdvözített embereket kereszteljenek meg. Mivel a szív titkai ismeretlenek előttünk, még a baptista egyházak is csupán azokat keresztelhetik meg, akik csak *vallást* tesznek hitükről és megtérésükről.

Ha erre különböző baptista barátaink és ismerőseink előtt rámutatunk, akkor általában így válaszolnak: „*De mi kevesebb nem üdvözített embert keresztelünk meg, mint ti.*” Igazság szerint ha egy baptista akárcsak *egyetlen* nem megváltott embert is megkeresztel, akkor nem *hívőkeresztséget* gyakorol, hanem valami olyat, amit *hitvallókeresztségnek* nevezhetnénk.

Sőt mi több, a Szentírásban a körülmetélést és a keresztséget szándékosan kiszolgálják a hitetleneknek is. Ábrahám aztán metélte körül Ismáelt, miután megmondattott neki, hogy Ismáelnek nincs része a szövetségben (1Móz 17:18–19), és

Izsák azután metélte körül Ézsaut, miután már tudta, hogy Ézsau elvettetett (1Móz 25:23–24).

A baptisták itt azzal érvelnek, hogy a körülmetélés csupán a nemzeti identitás jele volt. Ez azonban egyszerűen nem igaz annak fényében, amit a Szentírás mond a körülmetelésről. Az mindig annak jele volt, hogy levetkeztek „*az érzéki bűnök testét a Krisztus körülmetelésében [halálában]*” (Kol 2:11; ld. még 5Móz 10:16; 30:6; Jer 4:4).

Ugyanez igaz a keresztségre is. A vörös-tengeri keresztséget – amelyet az 1Kor 10:1–2 azonosít keresztségként – Isten sok olyan embernek is kiszolgáltatta, akiket nem kedvelt, és akiket utána elpusztított a Sátán (1Kor 10:5–10). Noé családjának többi tagjával együtt Khám is *meg volt kereszelve* (1Pt 3:20–21).

Az egyetlen kérdés tehát ez: miért tetszik Istennek, hogy a szövetség és az üdvösség jelét az Ó- és az Újszövetségben egyaránt kiszolgálják nem üdvözített és üdvözített embereknek? Valójában nincs különbség abban, hogy felnőttekről vagy gyermekekről van-e szó. Még a baptistáknak is feleletet kell adniuk erre. A kérdésre adott válasz Isten örök tervében rejti. Csak az adhat tiszta és határozott választ erre a kérdésre, aki szilárdan hiszi, hogy Isten mindent öröktől fogva elrendelt, így azt is, hogy némelyek üdvözülnek, mások pedig nem.

A válasznak a következőnek kell lennie: az ószövetségi körülmetélkedés és az újszövetségi keresztség az evangélium hirdetéséhez hasonlóan olyan erő és bizonyoságtétel, amely üdvösségre, *valamint megkeményítésre és kárhoztatásra is* szolgál, és ezt Isten céljai szerint teszik (2Kor 2:14–16). Megkereszteljük tehát a gyermekeket és a felnőtteket is annak tudatában, hogy Isten ezt saját céljai szerint némelyek üdvösségére, másoknak pedig kárhoztára használja, mint például Ismáel, Ézsau vagy Khám esetében.

5.40. A keresztség és a hit

Most azzal a fontos baptista érveléssel szeretnénk foglalkozni, miszerint a hitnek *szükségszerűen* meg kell előznie a keresztséget. A baptisták ezért a keresztségről *hívőkeresztségként* beszélnek.

Először azt kell elmondanunk, hogy a baptista álláspont lehetetlenség. Amint arra már rámutattunk, a baptisták legjobb esetben is csak azt tudják megkeresztelni, aki *hitvallást* tesz. Mivel senki nem ismerheti a szívet, ezért nem lehet biztosítani, hogy minden megkeresztelt ember valóban hívő legyen.

A szokásos baptista válasz az, hogy sokkal kevesebb hitelent keresztelnek meg, mint akik családi vagy gyermekkeresztséget gyakorolnak. Ez természetesen nem

vitatható, de ha egy baptista egyház megkeresztel akárcsak egyetlen képmutatót vagy hitetlent is, akkor már nem a *hívőkeresztséget* gyakorolja.

Azonban most nem ez a lényeg. Jézus szavai a Márk 16:16-ban így szólnak: „*A ki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül; a ki pedig nem hiszen, elkárhozik.*” Ezt a verset meg kell magyarázni, különösen mert ennek szavai tartalmazzák az újszövetségi egyháznak szóló parancsot és felhatalmazást a keresztségre. Először is a vers nem azt tanítja (bár minden baptista így olvassa), hogy „A ki hisz, és *utána* megkeresztelkedik, az üdvözül.” Csak annyit mond, hogy a hit és a keresztség is szükséges az üdvösséghez. Másodsor pusztán az, hogy a hit és a keresztség ilyen sorrendben van *felsorolva*, nem jelenti azt, hogy szükségszerűen ebben a sorrendben kell *megtörténniük*. A 2Péter 1:10-ben például az elhívás a kiválasztás előtt szerepel, de az elhívás nem a kiválasztás előtt történik, amint azt minden kálvinista tudja.

A Márk 16:16 sorrendje egyszerűen fontossági sorrend. A hit azért szerepel a keresztség előtt, mert sokkal fontosabb. Ezt a vers második felében látjuk, amely nem is említi ismét a keresztséget, csak a hitet. Ha a Márk 16:16 időrendben van, vagy a dolgoknak így kell követniük egymást, akkor a sorrend a hit, a keresztség és az *üdvösség*: „*A ki hisz és megkeresztelkedik, az idvezül.*” Senki nem akarja ezt a sorrendet.

Ehhez még hozzájárul az is, hogy az Újszövetség egyes szakaszai arra utalnak, hogy legalábbis néhány esetben a hit *nem* előzte meg a keresztséget. A Cselekedetek 19:4 beszél János keresztségéről, és arról, hogy János azt mondta a népnek, *amikor megkeresztelte őket*, hogy higgyenek abban, aki *ő* utána jön. *Nem* azért keresztelte meg *őket*, mert *már* hittek Krisztusban.

A Cselekedetek 19:4-et illetően két lehetőség áll a baptisták előtt. Mondhatják, hogy János keresztsége nem volt igazi újszövetségi keresztség, bár az Újszövetségben a keresztségre vonatkozó utalások több mint a fele János keresztségére vonatkozik (és akkor ebből semmilyen következtetés nem vonható le az újszövetségi gyakorlatra nézve), vagy beismerhetik, hogy a hitnek nem mindig szükséges megelőznie a keresztséget.

5.41. A keresztség és a megtérés

Az úgynevezett *hívőkeresztség* mellett az egyik további baptista érv, hogy nemcsak a hitnek, hanem a megtérésnek is meg kell előznie a keresztséget. Bizonyos tekintetben már választ adtunk erre az ellenvetésre, de még ki kell térnünk néhány gondolatra.

Először nézzük meg a Márk 1:4-et, amely a megtérés keresztségéről beszél: „*Előáll vala János, keresztelvén a pusztában és prédikálván a megtérésnek keresztségét a bűnöknök bocsánatára.*” Ebből sokan azt a következtetést vonják le, hogy a megtérésnek

meg kell előznie a keresztséget. Ez azonban semmiképpen sem nyilvánvaló. A birtokos eset jelentheti azt, hogy *a keresztség, amelynek forrása a megtérésben van*, és utalhat arra is, hogy a keresztségnek *követnie* kell a megtérést. A *megtérésnek* kifejezés azt is jelentheti, hogy a keresztség és a megtérés egymáshoz tartozik anélkül, hogy bármit is mondana a sorrendjükről. Hisszük, hogy ez a mondat semmit nem mond a két esemény sorrendjéről, hanem azt jelenti, hogy a megtérés és a keresztség mindig összetartozik – a keresztség megköveteli a megtérést (akár a keresztség előtt, akár utána, akár mindkettő).

Ha van bármilyen sorrend a keresztség és a megtérés között, akkor a Szentírás azt tanítja, hogy a keresztséget *követi* a megtérés. Ezt megmutatja a Máté 3:11, egy párhuzamos szakasz, ahol a megtérésre (szó szerint: megtérésbe) való keresztségről olvasunk, ahol a *-re* toldalék a *valami irányába való mozgás* gondolatát fejezi ki. A lényeg, hogy a keresztséget az azt *követő* megtérésre nézve szolgáltatják ki, vagy éppen úgy, mint egyfajta felhívást a megtérésre.

A Máté 3:11 arra utal, hogy a keresztség a megtérésre előtekint, nem vissza. Ez az igehely ezzel egy lényeges különbségre mutat rá a keresztség baptista és református nézete között. A baptista tanítás szerint a keresztség annak a jele vagy jegye, hogy *mi mit tettünk* a megtérésben és a hitben. A református álláspont szerint pedig a keresztség annak a jele vagy jegye, hogy *Isten mit tett*, amikor újjászült minket. Nem a kegyelemre adott válaszunkat jelzi, hanem magát a kegyelem munkáját.

A keresztség a szertartás természetében a bűnök Jézus vére által való lemosásának jelképe. Ez az, amit Isten tesz a mi üdvözítésünkben, és ő cselekszik *először*. Akkor teszi ezt, amikor még nem vagyunk képesek válaszolni az ő kegyelmes munkájára. A megtérés ezt követi.

Ha ezt megértjük, akkor a gyermekkeresztség nem furcsának, hanem megfelelőnek fog tűnni. Elvégre senki nincs közöttünk – akár felnőtként, akár gyermekként tért meg –, aki a mennyek országába ne úgy lépne be, *mint* egy gyermek, azaz a tiszta kegyelem olyan munkája által, amely minden emberi cselekedetet és választ megelőz. A kegyelemnek ezt a munkáját jelzi, és erre emlékeztet a gyermekkeresztség.

5.42. A népek tanítása és keresztelése

A Máté 28:19 Krisztus parancsa, amelyben az újszövetségi egyházat megbízza a kereszteléssel: „*Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében.*” Így a keresztséget nem egyszerű zsidó, hanem egyetemes szertartásként alapítja meg.

Ezzel a fontos verssel kapcsolatban két pontot szeretnénk kiemelni. Ez nem a gyermekkereszttség elleni érv, hanem éppen az ellentéte – nagyon is erős bizonyíték mellette. A baptisták azzal érvelnek, hogy Jézus először azt parancsolja meg, hogy tanítsuk (tegyük tanítvánnyá) a népeket, és utána kereszteljük meg őket. Szerintük a kisgyermek nem elég idősek ahhoz, hogy tanuljanak vagy tanítvánnyá legyenek, és így nem lehet őket megkeresztelni. Ez azonban figyelmen kívül hagy néhány fontos szempontot.

Először is, amint már korábban a Márk 16:16-nál megmutattuk, az *azután* szó nincs benne a versben. Jézus *nem* ezt mondja: „Tegyetek tanítványokká minden népeket, és *utána* kereszteljétek meg őket.” Ha így szólt volna, akkor a baptistáknak igaza lenne a hívőkeresztység kizárólagosságának tanításában.

Másodszor a vers nem egyénekről, hanem népekről beszél. A helyzet természetéből kifolyólag tehát a tanítvánnyá tétel és a keresztelés tevékenységeinek párhuzamosan kell történnie. A keresztelés megkezdésével nem várhatjuk meg, hogy egy egész nemzetet tanítvánnyá tegyünk, különben nem lenne keresztelés.

Az igevers nyelvtana is a baptista nézet ellen szól. Szó szerint így kell érteni a szöveget: „Tanítsatok minden népeket, *amikor* megkeresztelitek őket”, vagy „Tanítsatok minden népeket, *miután* megkeresztelitek őket”. Ez nem jelentheti azt, hogy „Tanítsatok minden népeket, *mielőtt* megkeresztelitek őket”. A szakasz valójában *semmit* nem mond a tanítás és a keresztelés sorrendjéről. Ezenfelül a népek magukba foglalják a gyermekeket is. Lehetetlen úgy tanítani és megkeresztelni a népeket, hogy ezt ne tegyünk meg az adott néphez tartozó gyermekekkel is.

Nem felejthetjük el azt sem, hogy a Máté 28:19 az Ézsaiás 52:15 beteljesülése: „*Így meg fog hinteni sok népet.*”¹⁸ Máténál mindig keresnünk kell a beteljesült ószövetségi próféciaikat, mert ennek az evangéliumnak ez az egyik fő témája. Máté mindig úgy mutatja be Jézust, mint aki az Ószövetség beteljesedése (ld. különösen az 1–2. fejezetet). Ebben az esetben a beteljesedett próféciaira a legnyilvánvalóbb választás az Ézsaiás 52:15.

Ézsaiásnál a népek meghintéséről szóló vers előtt Krisztus munkájáról olvasunk, amikor szenvedett és meghalt a bűnért. Azon a módon hint meg népeket, hogy „*oly rít, nem emberi volt ábrázatja*” (Ézs 52:14). Ennek beteljesülését látjuk az Újszövetségben, amikor Krisztus parancsának engedelmeskednek a Máté 28:19 alapján.

Az Ézsaiás 52:14 a népek keresztelését a meghintéssel azonosítja, a próféta pedig az egész könyv során úgy beszél ezekről a népekről, mint akik *gyermekeikkel együtt* gyűjtetnek össze erre a meghintésre. Amikor Krisztushoz jönnek a meghintésért és az üdvösségért, magukkal viszik fiaikat, leányaikat, sőt még csecsemőiket is (Ézs 49:22;

¹⁸Az angol KJV alapján. (A ford. megj.)

60:4). A népeknek ez a megígért meghintése az Úr Jézus Krisztus üdvözítő munkájában teljesedett be. A keresztség ezt ábrázolja ki, és erre emlékeztet. A reformátusok nem a római katolicizmust utánozva vagy pusztá hagyományból, hanem Isten Igéjének való engedelmességből gyakorolják a gyermekkeresztséget.

5.43. Az úrvacsora

A *Két sákramentum* című szakaszban azt mondtuk, hogy a két szentség közti különbség abban áll, hogy a keresztség az Isten szövetségébe és közösségébe való belépést jelképezi, az úrvacsora pedig az ebben a szövetségben való életet, miután beléptünk abba. A kettő együtt tehát az egész keresztyén életet ábrázolja ki, és megmutatja, hogy az egyedül kegyelemből van.

A két sákramentum páratlan bizonyágtétele, hogy Krisztus és az ő áldozata *minden*. A keresztség vize azt mutatja meg, hogy Isten szövetségébe Krisztus halála és vére által lépünk be, míg az úrvacsora arról beszél, hogy amikor már beléptünk Isten szövetségébe és királyságába, Krisztusnak ugyanez a halála, teste és vére a mi életünk, táplálékunk és erőnk.

Az úrvacsora jelképezi, mit jelent Isten szövetségében élni. Úgy ábrázol minket, mint akik az Úr családtagjaiként ültünk az ő asztalához, és arról beszél, hogy Isten, a mi Atyánk miképpen gondoskodik rólunk, és hogyan tölti be minden szükségünket. Sőt, azt is látni fogjuk, hogy az úrvacsora nemcsak kiábrázolja ezeket, hanem egy eszköz is, amely által részesülhetünk ebben a közösségben és gondoskodásban.

Az úrvacsora jelképrendszeréhez sok különböző elem tartozik, amelyek mind Isten közösségét és gondoskodását hangsúlyozzák csakúgy, mint azt, hogy milyen az Isten szövetségében való élet. Az első maga az *asztal*. Ez az elem olyannyira fontos, hogy a sákramentumot az *Úr asztalának* is nevezzük (1Kor 10:21). Az asztal jelképezi Isten családjában való helyünket és azt, hogy az Úr Atyaként szeret minket, így pedig mindent megad, amire szükségünk van.

A második a *kenyér és a bor*. Megtörve és kiöntve Krisztus megtörött testét és kiontott vérének jelképezik, mint a mindennapi lelki ételünket és italunkat, táplálékunkat és felüdülésünket, valamint a lelki életünket tápláló, támogató, növelő, fejlesztő és az örök életre megőrző eszközöket. Ezt jegyezzük meg! Krisztus áldozata nemcsak fizetség a mi bűneinkért, nemcsak az a mód, ahogyan visszakerülünk Isten jókedvébe és közösségébe, hanem mindennapi erőnk, táplálékunk és segítségünk is, amíg el nem hagyjuk ezt az életet, hogy belépünk örök hazánkba. Az úrvacsora azt hirdeti, hogy Krisztus minden mindenekben.

A harmadik az *evés és ivás*. Ez hitünket ábrázolja ki, és megmutatja annak jelentőségét és szükségességét. Az étel és az ital evés és ivás nélkül haszontalan. Krisztus megtörtetett teste és kiontott vére hit nélkül haszontalan számunkra. Az úrvacsora kenyerének és borának evésében és ivásában nincs semmilyen automatikus áldás, amint azt a római katolikusok tanítják. Az egyik református hitvallás, a *Belga Hitvallás* lelkünk kezének és szájának nevezi a hitet.¹⁹ Így az úrvacsorában az evés és az ivás arra emlékeztet minket, hogy amiképpen mindennapi kenyerünket magunkhoz vesszük, megesszük és befogadjuk testünkbe, úgy hit által valóságosan részesülünk Krisztusban, aki hit által bennünk lakozik, és aki a mi erőnk és életünk. Milyen gyönyörű kép!

5.44. Krisztus jelenléte az úrvacsorában

Sajnálatos, hogy az Isten családjának egységét jelképező úrvacsora olyan sok szakadás és vita tárgya az egyházak között. Az érintett kérdések azonban nem jelentéktelenek. A fő kérdés természetesen, hogy Krisztus jelen van-e, és miként van jelen az úrvacsorában és az úrvacsoránál. Az ezzel kapcsolatos nézetünknek sok köze van ahhoz, hogy miképpen élünk ezzel a vacsorával: babonásan vagy hitttel, gondatlanul vagy gondosan. Felsoroljuk a különféle nézeteket.

A *római katolicizmus* tanítása, a *transzszubsztanciáció* szerint az úrvacsora kenyere és bora *átváltozik* Krisztus testévé és vérévé, amikor a pap megáldja. Ez a nézet félreteresi a hitet, mert ahhoz, hogy valaki Krisztusban részesüljön, csak meg kell ennie a kenyeret, és meg kell innia a bort. Ez a misetant is megalapozza, hiszen amikor megtörik a kenyeret, amely állítólag már nem kenyér, hanem test, akkor Krisztus áldozatát ismétlik meg újra. A *mise áldozatot* is jelent.

A *lutheránusok* tanítása szerint Krisztus fizikai teste és vére jelen van a kenyérral és a borral. Ez a nézet, amelyet *konszubsztanciációnak* neveznek, ugyanazzal a kritikával illethető, mint a római katolicizmus nézete, bár nem foglalja magában a misetant. Mindkettő Krisztus *fizikai* jelenlétét tanítja.

A legtöbb mai *evangélikál* nézete volt állítólag a 16. századi svájci reformátor, Ulrich Zwingli tanítása is. Eszerint Krisztus semmilyen módon nincs jelen az úrvacsorában, hanem az csupán Krisztus haláláról való *emlékünnepe* vagy *megemlékezés*. Miközben ez a nézet egyértelműen elkerüli a római katolikus és a lutheránus tévedéseket, mégsem biblikus, amint azt majd látjuk, és nem ad magyarázatot arra, hogy miért kell olyan gondal élni az úrvacsorával. Ha ez a sákramentum csak egy megemlékezés, akkor nincs szükség önvizsgálatra, és nem kell félni az ítélettől (1Kor 11:29).

¹⁹ *Belga Hitvallás* 35. cikkely

Az úrvacsora *református nézete* szerint Krisztus *valóságosan jelen van*, de *lelki*, és nem *fizikailag*. Másként fogalmazva, ő jelen van Isten népének hite számára, közössége van velük, és hit által önmagával táplálja őket. A kenyeret és a bort arra használja, hogy hitüket önmagára irányítsa.

Ezt a református nézetet világosan tanítja az 1Korinthus 11:29, amely az Úr testének megbecsüléséről ír az úrvacsorában, és erre utalnak Jézus saját szavai is, amelyeket az úrvacsora szereztetésénél mondott: „*Ez az én testem.*” Csak azért ehet és ihat valaki ítéletet az úrvacsorában akkor, amikor megfelelő önvizsgálat nélkül veszi azt, mert Krisztus jelen van benne. Csak azért lehet bármilyen áldás az úrvacsorában, mert Krisztus jelen van benne. A református – egyszerűsített biblikus – nézet megmutatja az úrvacsora oly mélységes jelentését és hasznát. Így ebben a sákramentumban találkozunk Krisztussal az ő teljességében, és így Megváltónkként és Szabadítónkként gyönyörködünk benne. Élünk hát így ezzel!

5.45. A kenyér és a bor az úrvacsorában

Az úrvacsorával kapcsolatban feltehetjük a következő kérdést: ebben a sákramentumban miért van két elem (a kenyér és a bor), miközben a keresztség sákramentumában csak egy van (a víz)? Ez igencsak jelentős kérdés az úrvacsora szempontjából.

A Szentírást tanulmányozva láthatjuk, hogy a kenyér az élet alapvető szükségleteit jelképezi. Ezért beszélünk alapélelmiszerként a kenyérről, és ezért könyörgünk az Úri imádságban *mindennapi kenyéréünkért*, így pedig minden földi szükségünkért. Az úrvacsora kenyere tehát úgy ábrázolja Krisztus áldozatát, mint amely feltétlenül szükséges a lelki életünkhöz. Amint nem tudunk élni a *mindennapi kenyér* nélkül, ugyanúgy nem tudunk élni Krisztus, az élet kenyere nélkül.

De miért a bor? A Szentírásban a bor fényűzést, bőséget, gazdagságot, jómódot, örömet, boldogságot és ünneplést jelent (5Móz 28:51; Zsolt 104:15; Ézs 55:1; Jól 3:18). A bor jelképezi mindazt, ami az életszükségletek felett és azokon túl van, ami az életet pusztá létnél többé teszi, ami boldogságot és örvendezést ad.

Az úrvacsora bora tehát azt jelképezi, hogy Krisztus a mi lelki életünknek nem csupán alapvető szükséglete, hanem annak bősége, gazdagsága és öröme is. Másként fogalmazva a bor arra emlékeztet minket, hogy Isten Krisztusban megadja nekünk, amire *szükségünk van*, de ezen kívül mindig véghetetlen bőséggel ad, „*feljebb, hognem mint kérjük vagy elgondoljuk*” (Ef 3:20). Isten valóban gazdag az ő népéhez való irgalmasságában, és teljes az irántuk való szeretetében.

Az úrvacsorának ez a két eleme együttesen ismét arra emlékeztet minket, hogy Krisztus minden. Az úrvacsora fő bizonyágtétele, hogy Krisztus a mi üdvösségünk Alfája és Ómegája, kívül nincsen semmink, vele pedig mindenünk megvan, és csakis ő az, akire érdemes vágyakozni, akit érdemes keresni, szeretni és szolgálni.

Miközben részesülünk az úrvacsorában, Isten ajándékában, keressük őt osztatlan szívvel, és teljességében gyönyörködünk benne! Ne bízzunk magunkban, és ne keressünk semmit rajta kívül, hanem táplálkozunk az ő teljességéből, újulunk meg az ő kegyelme által! Gyönyörködünk így annak ízében, amiben egyszer részesülni fogunk, amikor végül elhagyjuk ezt az életet, és elmegyünk, hogy vele együtt legyünk abban az otthonban, amelyet ő készített el számunkra az Atya házában!

5.46. Az önvizsgálat és az úrvacsora

Az úrvacsorával kapcsolatban a Szentírás gondos önvizsgálatot parancsol (1Kor 11:28–29): „*Próbálja meg azért az ember magát, és úgy egyék abból a kenyérből, és úgy igyék abból a pohárból, Mert a ki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivelhogy nem becsüli meg az Úrnak testét.*” Mivel ez nemcsak az úrvacsora kiszolgáltatásánál, hanem mindig a kötelességünk (JSir 3:40; 2Kor 13:5), tudnunk kell, hogy miről szól az önvizsgálat.

Jegyezzük meg legelőször, hogy önvizsgálatról beszélünk. Nem az a feladatunk, hogy *mások* életét vizsgáljuk, hanem a sajátunkat. Mások vizsgálata öngazultsághoz vezet, saját magunk vizsgálata pedig igaz bűnbánathoz és Istenbe vetett hithez. Általában úgy akarjuk *elkerülni* az önvizsgálatot, hogy másokat vizsgálunk.

Másodszor az önvizsgálatban *magunkat* vizsgáljuk, és nem *mi* vizsgálódunk. „*Mert ha mi ítélők magunkat, nem ítéltetnék el*” (1Kor 11:31). Maga Isten és az ő Igéje kell, hogy a vizsgálónk legyen (1Krón 28:9; Zsolt 26:2; 44:22). A Zsoltárok 139:23–24-gyel együtt így kell könyörögnünk: „*Vizsgálj meg engem, oh Isten, és ismerd meg szívemet! Próbálj meg engem, és ismerd meg gondolataimat! És lásd meg, ha van-e nálam a gonoszsnak valamilyen útja? és vezérelj engem az örökkévalóság útján!*” Az önvizsgálatban alávetjük magunkat Isten vizsgálatának.

Harmadszor az önvizsgálat célja *nem* annak megismerése, hogy *van-e* üdvösségünk vagy hitünk. Ez lehetetlen volna. Akinek nincs hite, az nem tudja magát megvizsgálni, akinek pedig van hite, annak nem szabad kételkednie vagy kételkedést ébresztenie önmagában üdvössége megkérdőjelezésével. A kételkedés bűn. Ehelyett az önvizsgálat célja annak megállapítása, hogy *hitben* vagyunk-e (2Kor 13:5), azaz teljesen kegyesen és becsületesen élünk-e, illetve hit által járunk-e Isten előtt.

Ezeket szemünk előtt tartva az önvizsgálathoz három dolog alapos kutatása tartozik: saját bűnös voltunk, Isten kegyelmének munkája bennünk és értünk, valamint az a feladatunk, hogy Isten iránti engedelmisségben és szent háládatosságban éljünk. Saját bűnös voltunkra tekintünk, hogy újra megértsük saját romlottságunk mélységét, és bizonyossá tegyük, hogy szívünk nem csalt meg minket – azaz nem rejtegetjük bűneinket (Péld 28:13) –, és így jobban gyűlölhethetjük és elhagyhatjuk bűneinket, hogy a kereszthez meneküljünk. Megvizsgáljuk Isten kegyelmének bennünk való munkáját, hogy még inkább meggyőződünk arról, hogy egyedül kegyelemből élünk és mozgunk, egyedül ezért létezőnk lelkileg, és így még hálásabbak lehessünk mindazért, amit Isten tett értünk, és még inkább egyedül a kegyelemtől függessünk. Megvizsgáljuk elhívásunkat, hogy még jobban meg legyünk győződve arról, még buzgóbban küzdjünk annak beteljesítéséért, hogy így Isten útján járjunk. Így tehát Isten Igéjének fényében meg kell vizsgálnunk teljes keresztyén életünket, viselkedésünket és tapasztalatainkat.

Amikor életünk és tapasztalataink nem egyeznek az Isten Igéjében élénk tárt mintával, akkor kötelességünk bűneinket megbánni, Krisztushoz menekülni, és a kegyelemért könyörögni. Így az önvizsgálat önreformációvá lesz, valamint bőséges gyümölcsöt hoz Isten dicsőségére és a kegyelemben és ismeretben való növekedésünkre.